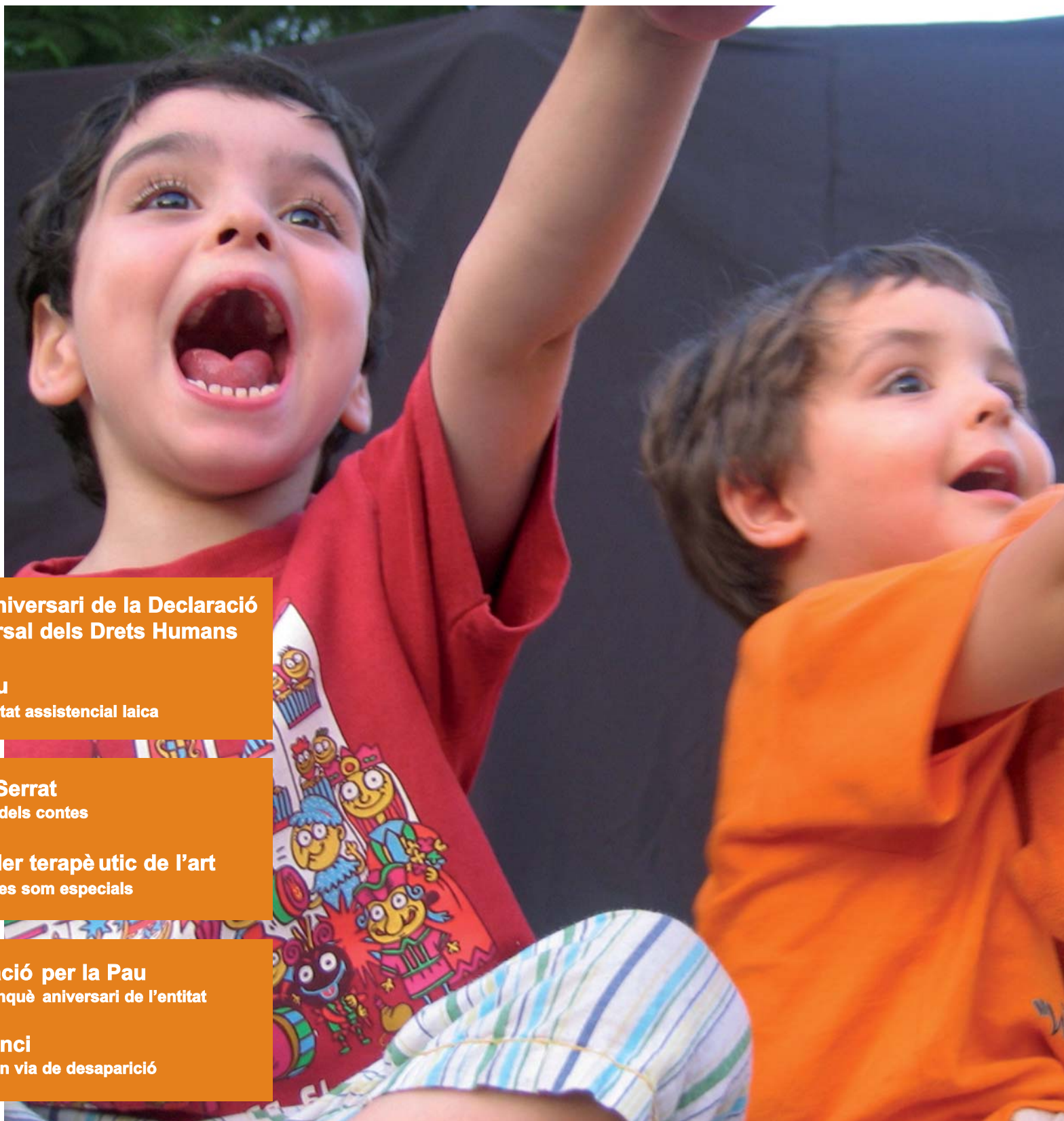

CARRER

Fundació La Roda

núm.
47
hivern
2008
2009

**60è aniversari de la Declaració
Universal dels Drets Humans**

La Nau

Una entitat assistencial laica

Cesc Serrat

L'home dels contes

El poder terapèutic de l'art

Els titelles som especials

Fundació per la Pau

Vint-i-cinquè aniversari de l'entitat

El silenci

Un bé en via de desaparició

A cau de Roda

Notí cles, projectes i iniciatives
de la Fundació La Roda
i de les seves entitats

Cooperació

El Congo, els perills
de la riquesa

Espectacularment parlant

Discos, notí cles i estrenes
d'espectacles per a tots
els públics

La revista de la Fundació La Roda d'accions culturals i del lleure

el tema

3-4

60è aniversari de la Declaració dels Drets Humans
- Entrevista a Miquel Osset
- Tendències arreu del món
- De la declaració als fets, hauran de passar seixanta anys més?

a cau de roda

5-7

- Notícies de La Roda
• Racó de les entitats

un barri, un grup

7

Dormia el món feliç...
Marduix Teatre al barri
Sant Antoni de Barcelona
Júlia Benito i Judith Cobeña

associ·accions

8

Sacsejar les ments
Tercer Congrés Catalànista
Montserrat Guardiet

9

Mediatk
Una pàgina web per resoldre conflictes
Grup de Recerca i Estudi dels Conflictes

10

Pau i desarmament, sempre
25è aniversari de la Fundació per la Pau
Jordi Armadans

11

César, un argentí de Catalunya
Entrevista al vicepresident de l'Associació Units per Ajudar

12

Cineclubs per als més petits
Federació Catalana de Cineclubs

13

El silenci. Un bé en via de desaparició?
Associació Catalana Contra la Contaminació Acústica

l'ampli

14-15

- E la nave va...
Associació Cívica La Nau
- Un espai d'acollida al Casc Antic
Fundació Comtal

Cooper·acció

16

El Congo. El perill de tenir riqueses
Iris Boadella

18

• amb nom propi
• tradi·accions
• recordant

19

• notícies
• paraules, paraules, paraules

l'entrevista espectacular

20-21

L'home dels contes
Entrevista a Cesc Serrat, rondallaire

espectacularment parlant

22-23

• kiad9?

24

• anem a veure
Puça Espectacles

25-27

• ens ha interessat
- La Central del Circ
- Presentació del llibre
Espectacles per a nois i noies de Catalunya

• una mica de miquelet

• t'avisem...

• destaquem...

• des de l'escenari
Joan Boada

• el podi...

28

• notes noves
Noè Rivas

29

• viatges espectaculars

la caixa de ressonància

30-31

El poder terapèutic de l'art
Els titelles som especials
Teia Moner

33

• el racó musical
La música i els drets humans
Maria Salicrú-Maltas

34

Clàssics o correctes...
Jordina Biosca

enxarxat al web

32

idees tallers

34

• Instruments musicals
El sonall
Miqui Giménez
• Jugar sense joguines
Jordi Serra

editorial

La revista *Carrer* és editada per la Fundació La Roda, creada l'any 2003 per l'associació La Roda d'Espectacles Infants i Juvenils als Barris i d'Accions Culturals. La Fundació agrupa prop de cent associacions juvenils, infantils i culturals de trenta-quatre poblacions catalanes. Des de fa trenta-dos anys La Roda programa espectacles i tallers de tots els gèneres per als infants i els joves a través de les associacions dels barris. Els objectius són oferir un lleure de qualitat, educatiu i formatiu als infants i els joves, afavorir l'ús de la llengua catalana en el lleure, difondre el coneixement de la cultura popular i les tradicions del país i donar suport al teixit associatiu dels barris. La Roda va rebre l'any 2001 la Creu de Sant Jordi.

Coordinació, redacció, correcció i maquetació: Lluïsa Armengol
Consell de redacció: Carme Beltran, Lluïsa Celades, Judith Cobeña, Anna Corbella, Salvador Figuerola, Joan López i Concepció Pallàs
Col·laboració: ACCCA, Jordi Armadans, Associació Cívica La Nau, César Barrachina, Júlia Benito, Jordina Biosca, Iris Boadella, El Desván de Trinitat Nova (Barcelona), Montse Fran, Fundació Ateneu Sant Roc, Fundació Comtal, Fundació Pere Tarrés, Miqui Giménez, GREC, Montserrat Guardiet, Anna Jarque, Puça Espectacles, Miquel Rabert, Noè Rivas, Maria Salicrú-Maltas, Teia Moner
Disseny portada i contraportada: Umberto Valeri i Marta Serra
Imatge portada: Anna Estany
Preimpresió i impressió: tallers gràfics de Rúbrica Editorial
Edita: Fundació La Roda
C. Sèquia, 9-11 • 08003 Barcelona • Tel.: 93 414 72 01 • Fax: 93 414 77 05
administracio@fundaciolaroda.net • www.fundaciolaroda.net
Dipòsit legal: B/25.352.87

La Fundació La Roda no es fa responsable de les opinions expressades en els articles signats.

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

"la Caixa"

La pregunta que *Carrer* es planteja en l'editorial del número anterior és encara vigent: els governs ajudaran amb la mateixa força i decisió que ho han fet amb el sistema financer les entitats socials i culturals que treballen dia a dia per millorar la vida dels que ho necessiten més: infants, gent gran, exclosos...? Aquest any s'inicia amb males perspectives econòmiques, que poden tenir moltes repercussions negatives en el món associatiu català si no hi ha voluntat política d'enfortir aquest sector amb un suport decidit, que passa per no retallar les despeses que es destinen a una obra social i cultural ingent que no té preu i que duen a terme centenars d'entitats catalanes.

■ 60è aniversari de la Declaració dels Drets Humans

“La Declaració dels Drets Humans és una fita històrica més plena d'èxits que de fracassos”

El passat 10 de desembre va ser el Dia Internacional dels Drets Humans i també el 60è aniversari de l'adopció de la Declaració Universal dels Drets Humans per l'Assemblea General de l'ONU. N'hem parlat amb Miquel Osset i Hernández, autor de diversos llibres sobre aquest tema i sobre ètica i expresident del Comitè Executiu de Catalunya d'Amnistia Internacional.

Es pot presentar Miquel Osset de moltes maneres, però potser n'hi ha prou amb la biografia que consta a la contraportada d'un dels molts llibres que ha escrit i que ens el dibuixa polièdric com és: doctorat en Bioquímica per la Universitat Autònoma de Barcelona, és des del 1991 membre actiu d'Amnistia Internacional de Catalunya, on ha dut a terme funcions diferents en equips especialitzats, incloent el de Relacions Institucionals. Entre el 1995 i el 1998 va ser president del Comitè Executiu de Catalunya. Ha publicat llibres com *Los fundamentos filosóficos y jurídicos de los derechos humanos* (EDAI, 1998), *Ingeniería genética y derechos humanos* (Icaria Editorial, 1999), *Más allá de los derechos humanos* (DVD Ediciones, 2001), *La aventura humana. Cuentos populares y derechos humanos* (Icaria Editorial, 2004), *Los derechos humanos explicados a mi hija* (Ediciones CEAC, 2007), entre molts altres. També és impulsor i actual director de l'Editorial Proteus.

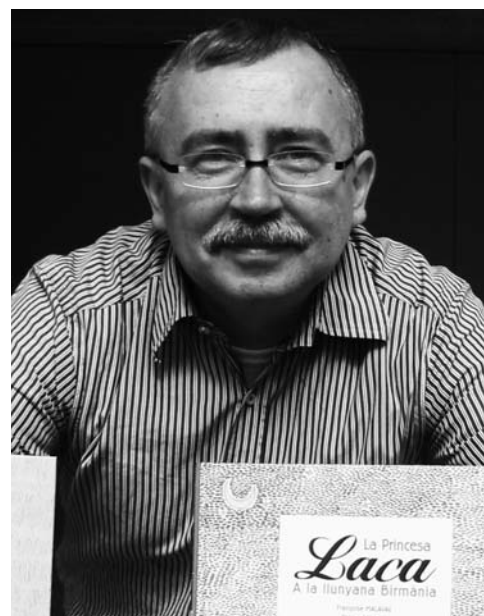
—Miquel, què en penses d'aquests seixanta anys transcorreguts des de la Declaració de la Carta Universal dels Drets Humans? Cal seguir parlant-ne?

—Cal seguir parlant-ne perquè els drets humans són una fita històrica que està més plena d'èxits que de fracassos. No comparteixo la visió pessimista, desencisada, que els condemna a ser una utopia fracassada. Malauradament, la velocitat amb la qual els

drets humans es consoliden arreu no és la que ens agradaria a molts, però són un fet irreversible que condiciona cada cop més les relacions internacionals: són part del paisatge del nostre temps, i han arribat per quedar-se.

—Què canviaries a Catalunya respecte a l'aplicació o vulneració d'alguns drets de la Carta?

—A Catalunya cal baixar més de les paraules als fets i adonar-nos que problemes de casa nostra com la immigració —legal o il·legal—, la pobresa, o la qualitat de l'educació afecten, i molt, el contingut de la Declaració Universal dels Drets Humans. No crec que es faci prou per la difusió d'aquesta Declaració, i no crec que els poders polítics siguin sempre prou

—Penses que les activitats de lleure infantil, el teatre, els contes, la màgia, poden ser una bona eina per aprendre a conviure, per créixer amb consciència de ciutadans/es de dret amb deures?

—Per descomptat. Són instruments que poden despertar la imaginació però també la reflexió.

El comportament ètic basat en el laïcisme és el que més i millor ens pot apropar a una visió “mística” de la vida, una visió que reconeix que tot està relacionat

coherents a l'hora de passar d'una acceptació força generalitzada a la micropolítica dels fets quotidians.

—Els mestres, educadors/es, professors/es, ¿quina creus que és la funció que tenen a l'hora de transmetre als nens i nenes una actitud ètica davant la vida?

—És una funció cabdal, i compartida amb els pares i mares: són la referència més directa dels nens i, per tant, són transmissors potentíssims de valors. Han d'ajudar els nens i nenes a reflexionar davant la complexitat de la vida i incloure com a criteri orientador de les seves decisions el bé comú. La socialització dels nens i nenes comença a l'escola, i, de fet, l'ètica no és més que la forma de convivència col·lectiva que millor pot assegurar el bé comú.

No s'ha de caure en el moralisme, però sí incentivar els nens i nenes a donar una resposta freqüent a aquesta pregunta: “Allò que faig, ¿com afecta els altres?”.

—Explica allò que cregueis important de transmetre...

—Desenvolupar un comportament ètic, no moralista i no religiós, no ens separa d'una visió profunda de la vida, ben al contrari. Tal com recull Salvador Pàniker al seu darrer llibre, *Asimetrías*, és el comportament ètic basat en el laïcisme allò que més i millor ens pot apropar a una visió “mística” de la vida, a una visió que reconeix que tot està relacionat i que animals, persones i objectes formen part d'una mateixa realitat compartida, de la qual hem de ser conscients i que, a més, hem de contribuir a preservar.

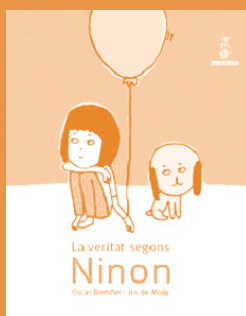

■ 60è aniversari de la Declaració dels Drets Humans

De la Declaració als fets, hauran de passar seixanta anys més?

Res en aquesta Declaració no podrà interpretar-se en el sentit que doni cap dret a un estat, un grup o una persona a emprendre activitats o realitzar actes que tendeixin a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats que s'hi enuncien.

Article 30 de la Declaració dels Drets Humans

Aquest article és el que tanca la Declaració Universal dels Drets humans signada a Ginebra, a la seu de les Nacions Unides, el 10 de desembre de l'any 1948. Una declaració amb la qual tots els països firmants es comprometien a vetllar per les llibertats fonamentals de les persones, per fer arribar l'educació a tothom,

per convertir la salut en un bé a l'abast de tothom. Els sotassignants es comprometien a fer possible que la pau regnés al planeta, a eliminar la persecució dels lliurepensadors, a vetllar pel dret a la lliure expressió i a la pràctica religiosa. S'adherien a un document que rebutja la pràctica de la tortura, la pena de mort, l'esclavitud, el tràfic d'éssers humans i on es diu que tothom té dret a tenir un estatus jurídic, un sostre i a gaudir de seguretat. Han passat seixanta anys des d'aquest 10 de desembre del 1948. En alguns països l'acompliment és quasi total, però encara hi ha estats en què es vulneren alguns drets humans. A l'Estat espanyol hi ha la Llei d'estrangeria, un 28% d'infants que corren el risc de ser pobres en un futur immediat, 60.000 denúncies per violència de gènere l'any 2007... Deu països al món executen persones, entre els quals els Estats Units, l'Aràbia Saudita, Rússia i Xina... És evident que al nord, al sud, a l'est i a l'oest del planeta no s'apliquen pas tots els drets, ni són per a tothom. Països que vulneren la Declaració tot i haver-la subscrit no són tractats amb el mateix rigor que altres. Què en podem dir dels Jocs Olímpics a la Xina, i de Guantánamo, i de Txexènia?

L'educació, un altre dels drets humans fonamentals, està perdent prestigi. I sense educació en els valors ètics, serà difícil capgirar la situació de violència estructural que produeix la frustració del consumisme oposat a l'assoliment de l'estatus de ciutadania. Des d'aquestes línies, però, volem donar un vot més de confiança a l'ésser humà, i una empenta a tots els que es dediquen a educar els nens i les nenes del país, perquè s'apliquin bé els articles 18 i 26 de la Declaració Universal dels Drets Humans. Per això hem volgut difondre el missatge esperançador de Miquel Osset, expresident d'Amnistia Internacional de Catalunya, i per això també recomanem especialment els llibres publicats per la seva editorial, Proteus, a la col·lecció "Helena", uns llibres que volen ensenyar a la mainada a plantejar-se preguntes i a pensar d'una manera crítica.

Tendències

en els drets humans

Quan es va firmar al 1948 la Declaració Universal dels Drets Humans, als Estats Units els negres no tenien dret de vot. Seixanta anys més tard, un afroamericà ha estat elegit com a president de la primera potència mundial. Aquest és un avenç notable, com també ho han estat l'abolició de l'apartheid a Sud-àfrica, la consecució d'un major control de les armes, l'abolició de la pena de mort en dues terçeres parts del món, la creació del Tribunal Penal Internacional, el reconeixement dels drets de la dona i dels infants... És la part més brillant dels efectes del document, que malauradament també té les seves ombres, amb centenars de milions de persones arreu del món que es veuen privats de la llibertat i dels drets més elementals. Aquestes són les tendències que s'observen en l'aplicació dels drets humans segons dades recollides per Amnistia Internacional, que alerta del perill d'una falta de visió compartida i de l'absència d'un lideratge col·lectiu.

Àfrica i Orient Mitjà

Molts països de l'àrea subsahariana disposen ara de societats civils actives i de mitjans de comunicació independents. Però la lluita violenta pel poder encara és habitual. En aquests moments perduren els conflictes del Congo, Somàlia, el Sudan (Darfur) i el Txad. Aquestes guerres, la corrupció, la inestabilitat política i el subdesenvolupament fan que centenars de milers d'africans subsaharians no gaudeixin dels drets més elementals. D'altra banda, al Nord d'Àfrica i a l'Orient Mitjà, el conflicte entre palestins i israelians, la subordinació de la dona i la discriminació de minories ètniques, religioses i d'altres mena continuen sent els problemes més importants d'una zona on la intervenció internacional ha contradit sovint la defensa dels drets humans amb el suport a governs autoritaris. Una nota positiva: cada vegada hi ha més països africans que aboleixen la pena de mort i les execucions són molt escasses.

Amèrica

Després de les dictadures militars dels anys vuitanta a l'Amèrica del Sud i Central, els governs electes no han complert totes les seves promeses de millora dels drets humans, especialment pel que fa a les poblacions desfavorides i indígenes, que pateixen abusos impunement. En aquests moments, l'únic conflicte a la zona és el de Colòmbia. Pel que fa al nord del continent, la guerra contra el terror de l'islamisme radical ha obert la porta a violacions greus dels drets humans: a l'Afganistan, a l'Iraq, a Guantánamo... Pel que fa a la pena de mort, els Estats Units continua sent un dels cinc països que la practiquen més.

Àsia

L'espectacular creixement econòmic dels dos gegants asiàtics, la Xina i l'Índia, ha deixat de banda amplis sectors de la població i no s'ha vist acompanyat per un augment dels drets civils, polítics, socials i culturals dels pobres. Diversos conflictes en curs castiguen algunes zones del continent i hi ha un nombre important de poblacions refugiades. En general, la inestabilitat política i la imposició de l'autoritat militar provoquen reiterades violacions dels drets humans en molts països. A la Xina, la pena de mort provoca cada any milers de víctimes.

Europa i Àsia central

Bressol de la Declaració, Europa encara té reptes pel que fa a la seva completa aplicació. La regió és estable però encara hi ha poblacions desplaçades dels conflictes de l'ex Iugoslàvia i han quedat impunes crims comesos en aquest territori. L'exclusió, el racisme i la discriminació encara provoquen desigualtats, contra les quals els governs europeus no lluiten d'una manera prou decidida. D'altra banda, violents conflictes que han convulsionat algunes zones de l'antiga URSS, com el de Txexènia, no s'han resolt satisfactòriament, amb greus episodis de violació dels drets humans.

roda...món

GRAN ÈXIT DE LA PROPOSTA DE LA FUNDACIÓ LA RODA I L'AJUNTAMENT DE BARCELONA AL 46È FESTIVAL DE LA INFÀNCIA DE BARCELONA

Una excel·lent programació d'espectacles i una espectacular oferta de jocs i tallers originals, educatius i divertits. Aquesta ha estat la proposta de l'**Àrea d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Barcelona** i la Fundació La Roda per als visitants del 46è Festival de la Infància de la ciutat Comtal.

Els jocs van enganxar petits i grans.

Amb el lema "**Nens i nenes, ciutadans ara**", grans i petits han jugat amb prop de cinquanta jocs fets amb fusta i n'han construït de molt divertits amb residus. Jugar sols o acompanyats, amb els amics o amb la família, recuperant jocs gairebé oblidats o proposant-ne de nous, enginyosos i originals, i també fent-ne amb material destinat a anar a la brossa, això és el que han fet milers de persones de totes les edats durant nou dies. També han gaudit cada dia matí i tarda dels millors espectacles de titelles, màgia i contes representats pels millors professionals del moment.

Aquesta ha estat una proposta educativa i atractiva, que ha tingut una acceptació molt bona i crítiques excel·lents.

TERCER ANY DE PROGRAMACIÓ D'ESPECTACLES FAMILIARS AL DISTRICTE HORTA-GUINARDÓ DE BARCELONA

Vint espectacles fins a final d'any. Aquesta és la proposta cultural dels **centres cívics Carmel, Casa Grogà, Guinardó i Taxonera** de Barcelona adreçada als més petits. Es tracta de la tercera edició d'una programació que ofereix tota mena d'espectacles dels millors grups actuals. Consulteu la nostra pàgina web per saber el calendari d'actuacions.

MÉS TALLERS INTERCULTURALS

En el marc de les activitats de **Convivència i Ciutadania** impulsades per la **Diputació**, La Roda ha programat un taller de titelles del món el 24 de novembre a Cervelló del Vallès i un taller de jocs del món el 28 del mateix mes a la Palma de Cervelló.

DESPRÉS DEL CAGATIÓ, EL CARNESTOLTES!

La programació estable d'espectacles a més de trenta poblacions catalanes dins del projecte anual de la Fundació continua. Després de les festes de Nadal i de la celebració del Cagatió, les entitats ja estan preparant la celebració del Carnestoltes que aquest any cau el cap de setmana del 20 al 22 de febrer. Es calcula que hi haurà més de 25 actuacions dels grups de la Roda que aplegaran milers d'infants i de veïns en una de les festes més esperades del calendari festiu tradicional.

ESPECTACLES AL CORTE INGLÉS DE CORNELLÀ I CAN DRAGÓ

La varietat i la qualitat són els punts més destacables de la programació de La Roda als centres comercials d'El Corte Inglés de **Cornellà** i de **Can Dragó** de Barcelona en el primer trimestre de l'any, amb grups com Titelles Babi, Titelles Naip, Edgar, Cesc Serrat i l'Albert Estengre. Consulteu la programació a la nostra pàgina web.

PRESENTACIÓ D'ACTUEM! A LA JORNADA EL COMPROMÍS AMB ELS INFANTS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

El 20 de novembre passat, la Fundació La Roda va ser convidada per la Diputació de Barcelona a la **Jornada El compromís amb els infants**, que va tenir lloc a l'auditori de la ONCE de Barcelona. La Roda hi va presentar **Actuem!**, un projecte de teatre social per a infants i joves en situació i risc d'exclusió social que s'està desenvolupant amb el suport de la Diputació de Barcelona.

racó de les entitats de la roda

■ Associació de Veïns de Trinitat Nova i El Desván, Barcelona

AV Trinitat Nova
Tel.: 93 353 88 44
www.xpressa.net/msf

Murs sense fronteres

Al gener començarà la pintada d'un mural situat entre dos edificis d'habitatges del barri Trinitat Nova.

Un taller de grafit de l'Associació de Veïns de Trinitat Nova amb joves del barri ha donat lloc a una iniciativa que va més enllà d'una simple activitat lúdica. Vuit joves del barri barceloní han trobat un espai d'activitat on se senten còmodes i motivats i amb el qual incideixen d'una manera positiva en la vida comunitària del seu entorn. Des de l'inici del projecte, anomenat Murs Sense Fronteres, els joves han pintat murals en diferents espais i equipaments com els

de l'Associació de Veïns, l'entitat El Desván o una guarderia del barri.

De cara al 2009, el projecte pinta molt bé. La primera intervenció urbana de l'any es farà al mes de gener a l'entrada d'unes ecovivendes del barri. El disseny s'ha fet amb la participació dels veïns. Els colors, la temàtica i els motius del futur mural han estat seleccionats a partir de les enquestes fetes a la zona.

La valoració del projecte és clarament positiva. El nombre de pintades inapropiades en el barri ha minvat significativament i també hi ha hagut un canvi d'actitud molt favorable dels joves de Murs Sense Fronteres. D'altra banda, el nombre de participants va augmentant, amb la incorporat recent al projecte de dos excel·lents alumnes que estan fent una gran aportació amb els seus dissenys i il·lustracions.

El projecte permet incorporar els joves que han estat penalitzats per pintar a la via pública sense permís. D'aquesta manera es poden reorien-

tar i formar part d'una activitat amb la qual se senten identificats sense haver d'incórrer en un acte delictiu.

Aquest projecte té una repercussió molt bona en els mitjans de comunicació. Disposa d'una pàgina web, amb un ampli ventall de vincles des d'altres pàgines. S'hi poden veure tots els treballs realitzats, entrevistes en mitjans de comunicació com *La Vanguardia Digital*, *LocaliaTV* o el diari *Gente en Barcelona*.

Una intervenció de MSF al barri de Roquetes.

Els pessebres de Sant Roc

Des de fa vint-i-un anys, la parròquia de Sant Roc i la Fundació Ateneu Sant Roc de Badalona organitzen la Mostra de Pessebres, per a la qual entitats del barri, grups de diferents seccions de l'Ateneu i veïns i veïnes de Sant Roc munten pessebres amb materials de tota mena. Fins al 31 de gener, s'han podran contemplar un total de vint-i-un a l'església de Sant Roc. D'altra banda, els dies 20 i 21 de desembre ha tingut lloc la representació del Pessebre Vivent: pastorets de totes les edats, l'àngel, Sant Josep i la Verge, els Reis..., fins i tot cabres, oques i gallines. Ja fa setze anys que més de cinquanta persones contribueixen a aquesta representació, que visiten més de 300 persones cada dia.

Fundació Ateneu Sant Roc

C. Càceres, 34-36. Badalona 08918. Tel.: 93 399 39 51
www.fundacioateneusantroc.org

Festa dels Drets dels Infants a Sant Pere de Ribes

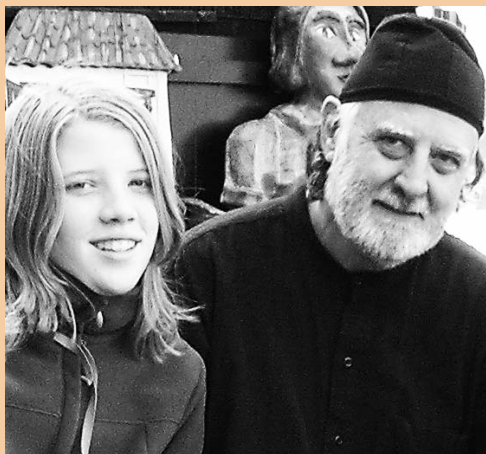
El 22 de novembre es va celebrar a Sant Pere de Ribes el Dia Internacional dels Drets dels Infants amb un acte lúdic, una paellada popular i un final de festa ben animat amb els tallers d'Ecojuga de la companyia La Residual. Hi van participar alguns dels esplais de la zona: el Globus Roig de Calafell, el Zig-Zag del Vendrell, el MIV de Vilafranca, el GER de Sant Pere de Ribes, el Gotim de Font-Rubí i el Drac Màgic de Vilanova i la Geltrú. Amb tots els vilatans de Ribes que es van acostar als tallers i els jocs, van acudir-hi prop de 250 persones. La trobada, organitzada per l'equip del Sector Penedès-Garraf d'Esplac, va servir per treballar amb els infants el reciclatge. Els més de trenta jocs de taula elaborats amb residus que conformen Ecojuga de La Residual van acabar de posar el punt lúdic i de reflexió al dia.

■ Marduix al barri Sant Antoni de Barcelona

Júlia Benito i Judith Cobeñ a

Júlia Benito, la jove reportera de Carrer, i Jordi Pujol, de la companyia Marduix, un cop acabat l'espectacle.

Dormia el món feliç...

El diumenge 16 de novembre, de bon matí, la Joana Cluselles i en Jordi Pujol es lleven, esmorzen una mica i van cap al magatzem que tenen al carrer Gran de Sant Esteve de Palautordera. Carreguen la furgoneta amb titelles, un teatrí, teles i robes i enfilen el camí cap a Barcelona. El tècnic de so i un parell d'ajudants fan el mateix en una altra furgoneta. Cap a les deu del matí ja són al bell mig del barri de Sant Antoni. A l'avinguda Mistral els espera la gent entusiasta de l'Associació de Veïns de Sant Antoni.

L'actuació dels Marduix s'emmarca en la celebració dels quaranta anys de feina continuada de l'entitat per dinamitzar el barri. Aquesta associació és la primera que es va formalitzar com a tal a la Barcelona dels anys seixanta, encara sota la dictadura franquista. Els Marduix ja hi eren aleshores, donant un cop de mà amb la primera cercavila, tutelats pels "grisos", la policia d'aleshores. Avui, la Joana i en Jordi, amb tranquil·litat, preparen l'escenari, un fons negre i un doble teatret per manipular titelles i paisatges de somni que tenen noms reals de pobles del país. A poc a poc l'avinguda es va omplint, primer de cadires, després les cadires de gent, d'homes i dones acompanyats per la mainada, nens i nenes de totes les edats, de molts colors també, que esperen pacients, abrigats, que fa fred aquest matí, que en Jordi i la Joana iniciïn el viatge per la rondalla.

La Júlia és una nena de dotze anys, rossa i alta, una mica tímida. Avui és la reportera ajudant. Ella ha triat les preguntes, les que es fa el públic dels Marduix arreu on van.

—Per què us dediqueu a fer titelles? Qui us en va donar la idea?

—Fa tan de temps que no me'n recordo. El que sí sé és que estàvem envoltats de gent que feia teatre, que ballava, que dibuixava, i ens vam anar decantant per aquest món particular dels titelles, que és un teatre que pots dur amb tu.

—Joana, has somniat mai en els titelles?

—Sí! He somiat que estàvem en un gran teatre ple a vessar i que tothom aplaudia, i els titelles i nosaltres, encantats de la vida!

—Quant trigueu per tenir un espectacle llest?

—Més o menys un any. En Jordi escriu els guions després de llegir molt; un bon amic, en Jordi Bulbena, dels Comediants, ens ajuda a fer l'escenografia; fem els titelles, els vestim, assagem, ho ensenya a un grup petit d'amics i quan n'estem segurs, venem l'espectacle, i a rodar món!

—Feu servir els titelles per més d'un espectacle?

—Nooo! Cada espectacle té els seus titelles, i quan no el fem els tenim ben desats. Els cuidem molt, els nostres titelles, ens els estimem molt...

—Quan trigueu a muntar i desmuntar?

—Muntar, unes dues o tres hores. Desmuntar, ho fem molt de pressa. A mi m'agafen sempre ganes de córrer. Una horeta i avall!

—Heu sortit de Catalunya amb els titelles? On heu estat?

—Ui, sí, hem viatjat per molts llocs d'Espanya, a França, a Itàlia, a Polònia, a Txèquia i a Portugal. I saps què? Tenim un espectacle que es diu *Frederic, i tu què fas?*, que hem preparat en català, castellà, francès, italià i euskera! N'estem molt satisfets.

La Joana se'n va perquè ha de començar la representació del *Mariner de Sant Pau*, una de les obres més antigues del repertori de Marduix i de les més demanades.

"Veus, eixa mar? / Zum, zum, zum / Que abraça / De pol a pol, la terra / En sos immensos braços / Dormia el món feliç"

En Jordi comença l'espectacle amb aquest poema de Mossèn Jacint Verdaguer. Demana al públic que l'apregui per ajudar-lo més endavant. Tothom s'hi aplica, els més menuts amb moltíssim entusiasme. Surt el mariner, la mar engoleix el poble, comença a viatjar pel país buscant un lloc on no coneguin el mar, el troba a Sant Pau de Segúries, hi viu i balla amb els gegants, però s'enyora i torna al mar. I vet aquí un gat, vet aquí un gos, aquest conte ja s'ha fos.

Salutacions, aplaudiments, rialles, i tot d'una en Jordi s'adreça a algú important, a un personatge estimat pel barri, pels Marduix, per la gent del món associatiu de base: demana al Sr. Joan Isard que s'aixequi perquè tothom el pugui aplaudir per la tasca que ha fet durant molts anys, sobretot els més grisos, maldant per fer

del barri un lloc on tothom tingués educació, suport social, rialles, titelles i cançons, amb l'ajut de la Roda d'Espectacles i de gent com els Marduix. Es nota la complicitat. En Joan s'aixeca, dóna les gràcies, i una llàgrima li llisca tímidament per la galta. El públic comença a desfilar i la Júlia s'atansa a en Jordi Pujol per fer-li les preguntes que tenia encara al pap.

—Jordi, quantes vegades representeu una obra?

—Ui! Moltes vegades, i ens agrada fer-ho molt a l'aire lliure, com avui. La llum del dia ens agrada molt.

—I el públic? Quin públic us estimeu més?

—Com més barrejat millor. Ens agrada el públic que s'interessa pel que fem, que ens pregunta per la feina, com tu avui.

—Heu pensat qui seguirà amb Marduix quan vosaltres ja no actueu?

—Òndia, Júlia, no, no ho hem pensat. Potser s'acabi amb nosaltres...

—I per què us dieu Marduix? Per l'herbeta?

—Doncs, no me'n recordo pas. No ho sé, potser sí que va ser per allò de: "Ai, mala herbeta que et dius Marduix!".

La Joana crida el Jordi. Toca desmuntar l'escenari, l'equip de so, plegar la roba, posar-la als baguls, els titelles també, per seguir el camí. Avui els Marduix tornen a casa. Els veïns de Sant Antoni continuen la festa al nou local de l'entitat. En Joan Isard ens regala les històries de quaranta anys de lluita. Quedem per un altre dia, per fer una entrevista amb profunditat, però aquest serà un altre reportatge.

Molts nens i nenes com la Júlia avui somiaran en viatges possibles per les muntanyes del nostre país i tindran un nou poema per recitar abans d'anar a dormir, un poema que fa: *Zum, zum, zum / com la mar que abraça la terra / dormia el món feliç.*

■ Tercer Congrés Catalanista

Unir i sacsejar les ments

Montserrat Guardiet

El Tercer Congrés Catalanista està en marxa des del 2008 i les conclusions dels treballs realitzats es lliuraran al Parlament al setembre del 2009. És un congrés que preten sacsejar les ments, unir, motivar i reivindicar amb força el dret a decidir sobre el present i el futur del país.

Quan la Catalunya d'avui no ha culminat encara els processos de recuperació endegats al segle XIX amb la Renaixença, ens trobem en un món amb nous problemes en tots els àmbits i a tots els nivells. Es percep un desencís de la joventut, alhora que una pèrdua d'exigència per part de tots, una fragilitat creixent de l'ús social de la llengua i una falta d'instruments per integrar el flux migratori, i també un dèficit d'infraestructures.

Per tant, després de tan de temps, continuem tenint la necessitat d'enfortir la nostra identitat, les nostres estructures de poder, sent fidels a la nostra història i a la nostra voluntat de superació. I és per això que ens sembla el moment idoni per fer una reflexió en profunditat, i aquesta reflexió és el Tercer Congrés Catalanista.

El Congrés es planteja per damunt de tot uns punts bàsics imprescindibles. En primer lloc, la **unitat**, per poder mobilitzar tant els sectors catalanistes com els indiferents i els allunyats. En segon lloc, la **transversalitat**, que pretén una obertura política i ideològica, generacional, institucional i social, sempre des d'una perspectiva catalana amb projecció europea. I finalment, la **joventut**, perquè les generacions ascendents agafin el relleu que els toca assumint la seva responsabilitat de cara al futur de Catalunya.

El Congrés té alhora uns objectius clars que inclouen aplegar el més gran nombre d'entitats catalanes de tots els àmbits, reunir el màxim de persones amb inquietud nacional i fer sentir la veu de la societat civil. El Congrés vol sacsejar les ments, començant pel món jove. Vol induir tothom a tenir poder i saber-lo administrar, vol enfortir els nuclis durs del catalanisme, motivar

Pasqual Maragall, congressista d'honor amb Jordi Pujol, Heribert Barrera i Joan Rigol, va participar en un acte del Tercer Congrés Catalanista el passat 31 de juny a la Universitat de Barcelona.

els nuclis neutres i convèncer els hostils. Però per sobre de tot, el Congrés ha de treballar pel nostre dret a decidir sobiranament sobre el nostre present i sobre el nostre futur dins d'una Europa en formació.

El Congrés proposa quatre grans àmbits bàsics per sostenir la nació:

- un àmbit de **Cultura i Llengua**, coordinat per la Universitat Catalana d'Estiu;
- un àmbit d'**Economia i Innovació**, que coordina el Col·legi d'Economistes de Catalunya;
- un àmbit de **Societat i Valors**, que coordina el Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i Ciències de Catalunya;
- i un àmbit **polític**, del qual és responsable el mateix Congrés.

El Congrés té un web, www.congrecatalanista.cat, que permet estar al corrent de l'agenda i

“Els objectius inclouen aplegar el més gran nombre d'entitats catalanes, reunir el màxim de persones amb inquietud nacional i fer sentir la veu de la societat civil”

llegir els articles i les reflexions que van sorgint cada dia. També disposa d'un diari digital quinzenal per informar de les actuacions i els avenços del Congrés, comunicar les propostes fetes des de cada un dels àmbits, publicar articles d'opinió, propiciar consultes i estadístiques i provocar el diàleg i la participació entre els congressistes.

Montserrat Guardiet és col·laboradora del Tercer Congrés Catalanista

Joventut i educació

Mediatk

GREC

Una pàgina web que ajuda a resoldre conflictes

Els conflictes són el pa nostre de cada dia. Ens els trobem cada dia, n'hi ha de petits i de grans, de personals i de col·lectius, de fàcils i de difícils de resoldre. Tot i que ho pot semblar, no són intrínsecament negatius. El que pot ser negativa és l'actitud amb què ens hi enfrontem, sobretot si optem per resoldre'ls a través de la violència. La pàgina web Mediatk, del Grup de Recerca i Estudis dels Conflictes, especialment adreçada als joves i els educadors, té l'objectiu d'ajudar a gestionar-los de la millor manera possible.

La inadequada gestió dels conflictes comporta una pèrdua i una vulneració dels drets humans i dels drets de les persones i dels col·lectius socials. Aquesta vulneració es manifesta primordialment en sectors de la població com la infantesa, l'adolescència i la joventut, i també, a causa de la discriminació de gèneres, en el col·lectiu de les dones. La convivència entre iguals no sempre és fàcil i sorgeixen conflictes als quals és important saber donar resposta, especialment en l'àmbit juvenil. Així doncs, cal disposar de recursos i espais de debat on es pugui parlar obertament de les situacions, les emocions, les reaccions i les necessitats que viuen els joves avui en dia.

Educació per la ciutadania

Per tot això, **Mediatk**, creat pel **Grup de Recerca i Estudi dels Conflictes** (GREC), es planteja com un espai de trobada on els joves,

les famílies i els educadors poden trobar resposta als dubtes i els problemes sobre les situacions de vulneració dels drets humans i de ciutadania que pateixen molts joves. Amb aquesta iniciativa, el GREC vol que els drets civils individuals i col·lectius es visquin i es visualitzin en cada actuació de la vida quotidiana com la clau de volta d'una educació per la ciutadania i la convivència basada en la cultura de la pau i el diàleg.

“L'objectiu és esdevenir un recurs útil per treballar la resolució de conflictes a l'escola, a l'institut i fins i tot a casa”

La mediateca recull la necessitat de trobar nous instruments i nous procediments per a la gestió dels conflictes i proposa un espai obert i interactiu de recursos per a la difusió, la reflexió, la trobada i l'intercanvi de propostes d'acció. L'objectiu principal és esdevenir un recurs útil i dinàmic per treballar la resolució de conflictes a l'escola, a l'institut o fins i tot a casa, i per potenciar l'aprenentatge d'habilitats i eines per gestionar els conflictes d'una manera positiva.

Una web per als joves però també per als pares i els educadors

La web s'adreça tant als joves com als pares i els educadors i neix de la voluntat de GREC d'implicar-se en l'àmbit dels joves participant en la millora del seu entorn i difonent els valors de la convivència i de la resolució alternativa de conflictes, però buscant al mateix

temps la implicació dels mateixos joves. Alhora, els professors, els pares i els educadors també tenen el seu espai a la mediateca, ja que poden trobar recursos, idees i experiències sobre conflictes als quals han de fer front cada dia. El que es pretén és que tots dos grups puguin trobar a la web les eines que necessiten. D'una banda, els educadors hi trobaran eines per respondre a les preguntes més freqüents del professorat sobre l'educació per la pau i la convivència als centres educatius. També hi trobaran el Catàleg de Recursos Educatius del GREC i butlletins de diverses organitzacions. Pel que fa als joves, tenen l'oportunitat de consultar situacions de conflicte que poden viure en qualsevol moment del dia, on s'inclou un apartat per comentaris i on els joves poden publicar alguna experiència que hagin viscut. Mediatk ofereix també des de vídeos, notícies, jocs, enllaços, fins a una agenda d'activitats relacionades amb la mediació i la resolució de conflictes entre joves i posa a la disposició dels espais i els instituts d'estudis secundaris un espai per fer conèixer els seus projectes en matèria de convivència.

Tot plegat fa que l'objectiu de Mediatk, fomentar la ciutadania i l'educació per a la convivència, es faci realitat d'una manera àgil i efectiva.

www.mediatk.org

El Grup de Recerca i Estudi dels Conflictes és una entitat sense afany de lucre que treballa des del 2001 en el camp de la mediació, la prevenció i la gestió dels conflictes. En poc més de set anys ha esdevingut una entitat de referència en aquest àmbit i té oficines a Barcelona, Reus, Girona i Lleida, des d'on desenvolupa projectes, activitats i cursos per a tot tipus d'institucions privades i públiques.

GREC
resolució de conflictes

www.grecmail.org
Tel.: 659 928 933

■ 25è aniversari de la Fundació per la Pau

Pau i desarmament, sempre

“Cal que es desenvolupin unes altres polítiques. Amb les actuals, no anem bé”

Jordi Armadans i Gil

La Fundació per la Pau va iniciar el seu camí la primavera del 1983 amb la ferma voluntat de dur a terme una ambiciosa tasca de divulgació a favor de la necessitat d'instaurar una cultura de pau.

Va néixer en un context de Guerra Freda, d'enfrontament de blocs militars i de dissuasió nuclear. Les coses, en aquests vint-i-cinc anys, han canviat molt. En alguns aspectes, de forma preocupant, i en altres, positivament, ja que ha estat possible avançar amb fets com la creació del Tribunal Penal Internacional o com l'acord, ben recent, per la prohibició de les bombes de dispersió. Però la necessitat de continuar impulsant un projecte a favor de la pau, el desarmament i la resolució no violenta dels conflictes continua, desgraciadament, sent plenament vigent i, fins i tot, urgent.

i també...

Bombes de dispersió Finalment, un acord

El 3 de desembre de 2008 serà un dia per recordar. Representants de 94 països van signar a Oslo, Noruega, el Tractat internacional per la prohibició de les bombes de dispersió. Aquest nou instrument legal prohibeix l'ús, la producció, la transferència i l'emmagatzematge d'aquest tipus de bombes, que s'han usat en tots els grans conflictes des dels anys seixanta i han causat milers de víctimes a tot el món. El Govern espanyol, que l'ha subscrit, ha anunciat que eliminarà el seu arsenal en un termini de set mesos.

Avui, la pobresa i la creixent desigualtat entre Nord i Sud, els desequilibris de poder polític entre països i regions, l'enquistament de conflictes armats que fa anys i anys que duren sense solució, els milions de refugiats i desplaçats provocats per les guerres, el descontrol de les armes lleugeres, la renovada cursa armamentística o el fenomen del nou terrorisme internacional, constitueixen importants amenaces a la seguretat de les persones i els pobles.

El problema, però, és que les respostes estatals i globals continuen sent, en el millor dels casos, poc ambicioses i mal enfocades. Massa sovint, senzillament, són respostes que semblen voler consolidar un estat de les coses caracteritzat pel desordre, la injustícia, els desequilibris, l'autoritarisme i la militarització.

Ens cal abordar un canvi de concepcions i de paradigma. La cultura de la violència —que promou l'acceptació, resignada o militant, però en qualsevol cas legitimada, de la violència física i estructural— està massa present en els valors i les pautes de governs, polítiques i societats. Apostar per una cultura de pau, que s'esforça en el diàleg i la cooperació, que promou solucions compartides i que s'assenta en la no-violència i el pacte, és una perspectiva imprescindible si volem apuntar cap a un món en pau.

També, però, cal que es desenvolupin unes altres polítiques. Amb les actuals, no anem bé. Cal que governs i organismes internacionals apostin activament i decidida per la reducció de la injustícia, la prevenció de conflictes i la defensa dels drets humans. Cal, també, que promoguin l'extensió del dret, la política i la democràcia arreu. Amb una globalització econòmica que no vagi acompanyada de drets socials, participació ciutadana i espai polític de decisió, anem cap al col·lapse.

I, per fer tot això, cal que la societat civil empenyi. Promovent accions de sensibilització social, impulsant campanyes d'incidència per tal que els governs i els organismes no defugin la seva responsabilitat i teixint aliances amb els actors de pau en zones de conflicte. Treballant des del nostre país, però amb aliances

«Les respostes estatals i globals continuen sent, en el millor dels casos, poc ambicioses i mal enfocades»

estretes amb altres grups i entitats de casa nostra i d'arreu.

Això és el que fa la Fundació per la Pau des de fa vint-i-cinc anys, i això és el que continuarem fent fins que la nostra feina sigui absolutament innecessària. Comptem amb vosaltres!

Jordi Armadans i Gil és director de la Fundació per la Pau

Fundació per la Pau
C. Casp, 31, 2n 1a, A. 08010 Barcelona
Tel.: 93 302 51 29 - www.fundacioperlapau.org

■ Entrevista a César Barrachina, vicepresident d'AUPA

César, un argentí de Catalunya

César Barrachina és d'origen argentí i té 33 anys, dels quals divuit els ha passat a Catalunya, a Barcelona, on va arribar quan tot just tenia 15 anys amb els seus pares i quatre germans més. És d'aquests immigrants (fins quan, però, es considera que una persona és immigrant?) que no es noten: és blanc i parla català amb un accent indeterminat i castellà sense accent argentí. Quan va arribar tenia moltes ganes d'adaptar-se, i ho ha fet, sense deixar mai de banda els lligams amb el seu país d'origen. Té unes profundes creences religioses i uns sòlids valors cívics, que posa a la pràctica treballant a l'Associació Units Per Ajudar (AUPA), una entitat que du a terme projectes de cooperació amb els infants més pobres de l'Argentina. El César n'és el vicepresident.

—Per quines raons vas venir a Barcelona?

—És una història d'anada i tornada. A la dècada dels cinquanta, el meu avi va decidir immigrar a l'Argentina. Era el final de la postguerra i la por que s'havia viscut a Espanya hi era encara latent. Quaranta anys després, el meu pare va decidir fer el camí a la inversa. Tot i que l'Argentina és un país ric i amb molts recursos naturals, fa sis dècades que hi ha pobresa i misèria. Ens vam acollir a la nacionalitat espanyola, perquè el meu pare va néixer a

caixen enlloc". Aquesta és una lluita que experimenten sovint els fills dels immigrants. I penso que, com en totes les àrees importants de la persona, l'educació és cabdal, i tots coneixem el paper educatiu del joc i el poder transformador de l'educació en el lleure. A través de l'educació en el lleure, podem treballar en dos sentits: d'una banda ajudar els nens d'altres cultures a adaptar-se a la cultura d'acollida, i de l'altra, incorporar en els infants i els adolescents autòctons noves formes d'entendre la seva realitat.

—Mantens el contacte amb l'Argentina a través de l'AUPA, una entitat de cooperació...

—L'Associació Units Per Ajudar és una entitat sense afany de lucre que treballa des del 2003 per als nens més pobres de l'Argentina. Promou els drets dels infants i fa feina perquè puguin gaudir d'una vida una mica millor, amb un mínim de qualitat i de dignitat. Treballem a les províncies de Córdoba, Santa Fe i Jujuy amb programes destinats a menjadors socials, llars d'acollida de mares joves i llars infantils per a infants sense pares o en greu situació d'exclusió social. Amb el Projecte Argentina 2007, per exemple, divuit persones de Barcelona, Sant Boi de Llobregat i Buenos Aires vam viatjar a la província de Santa Fe per canviar el sostre d'una llar infantil i a una de les zones més pobres de San Pedro de Jujuy per rehabilitar els locals d'un menjador social i lliurar joguines, medicines i roba. Aquí, a Catalunya, fem activitats, xerrades i conferències per sensibilitzar la gent sobre la situació dels infants a l'Argentina, on n'hi ha més de dos milions que viuen sota el llindar de la indigència i un 20% que pateix desnutrició, i per recaptar fons que destinem a tots els programes en marxa.

—T'ha servit d'alguna cosa pertànyer a una entitat pel que fa a la societat d'acollida i a la d'origen?

—Crec que el balanç és més que positiu. El fet de poder treballar des de Catalunya m'ha permès donar a conèixer una mica més la realitat d'un país que no acaba d'arrencar. I

"A través de l'educació en el lleure podem treballar en dos sentits: ajudar els nens d'altres cultures a adaptar-se, i incorporar en els infants i adolescents autòctons noves formes d'entendre la seva realitat."

també m'ha permès ampliar el camp de visió i d'acció, incorporar noves idees i noves actituds, i això sempre és positiu.

—Quin paper ha de fer dins de la societat d'acollida una persona que ha immigrat?

—És important fer un esforç per adaptar-se. Has d'incorporar la cultura, l'idioma, els costums, el menjar, les manifestacions culturals i artístiques... I no vull dir que hagi d'oblidar els orígens. Però un se sent millor si vol formar part d'allà on viu, on creix com a professional i com a persona. També pot ser un nexa d'unió entre el bagatge cultural que dus a dins i la societat que t'acull. Compartir les experiències i els punts de vista sempre és una tasca enriquidora i positiva. Penso que les persones novvingudes representen una important força dins del procés de transformació de les ciutats, de la comunitat, i tot aquest potencial s'ha d'aprofitar.

—Què més voldries afegir?

—La feina que fem, la fem des d'un profund amor als infants i les seves famílies, sobretot als que pateixen més. I la fem perquè ens sentim molt estimats per Déu i volem donar aquest amor a la gent que ens envolta. I creiem que des de l'edat més tendra, els pares, els educadors, els mestres hem d'inculcar als nostres infants que val la pena viure pensant en els altres.

"Les persones novvingudes representen una força important en el procés de transformació de les ciutats, de la comunitat, i tot aquest potencial s'ha d'aprofitar"

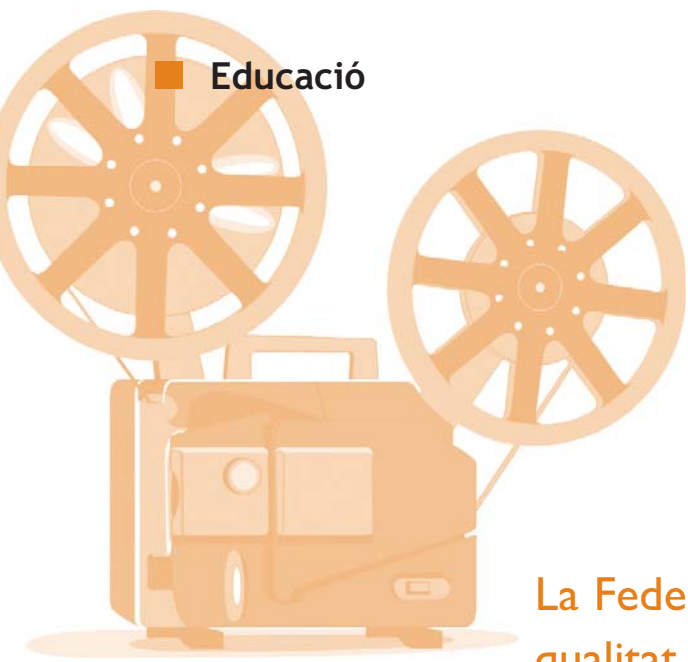
Granada, i així va ser que vaig arribar a Barcelona, el 9 de febrer del 1990.

—Et va costar adaptar-te a la nostra cultura?

—Penso que la tasca d'integració dels novvinguts és una feina compartida entre els que arriben i els que els reben. En el meu cas no va ser gaire complicat perquè tenia moltes ganes d'adaptar-me i començar una nova etapa. M'hi va ajudar molt decidir que no parlaria amb fonètica i accent argentí i també el fet d'anar a l'institut i de treballar en un bar, perquè em va servir per conèixer la gent, els costums, l'idioma... No m'ha suposat molt d'esforç adaptar-me a una nova cultura, però sí que costa deixar enrere els amics, la família, l'escola i, tot i les similituds, una manera de viure que és diferent...

—Quin paper creus que té l'educació en el lleure perquè els infants i els adolescents immigrants s'impliquin en la cultura d'acollida?

Hi ha molts avantatges pel fet de viure dues cultures, però també algun inconvenient. Els nens se senten a vegades inadaptats. No "en-

■ Educació

Cineclub per als més petits

La Federació Catalana de Cineclubs promou el cinema de qualitat per al públic familiar i tallers per als més petits

La **Federació Catalana de Cineclubs** (FCC) és una entitat creada el 1978. Va néixer amb l'objectiu d'agrupar els cineclubs de Catalunya i altres territoris de parla catalana i potenciar el cinema com a fet cultural. Des d'aleshores, facilita els serveis necessaris d'assessorament, gestió, documentació i divulgació per estendre el moviment cineclubístic arreu del país.

Gràcies als clubs adherits, els amants del cinema al nostre país han pogut gaudir durant anys no només de sessions interessants, estrenes i projeccions de pel·lícules poc vistes en l'anomenat cinema comercial, sinó que també han pogut aprendre molt sobre llenguatge cinematogràfic. Els cineclubs han estat una escola silent i tossuda per a moltes generacions de cinèfils, que han pogut entendre a través de les sessions de cineclub quines són les diferències entre uns plànols i uns altres, la importància de l'ús de la llum en una pel·lícula, com s'hi incorpora el so o com es fa cinema a les diferents parts del planeta...

Un esforç per educar els més petits

Un dels objectius prioritaris de la FCC és acostar el cinema als més petits de casa i educar la seva mirada per fer-la crítica davant l'allau de propostes que hi ha a les pantalles grans i petites i que ja formen part intrínseca de qualsevol llar.

La meua veï na i jo, un dels tí tols de la col·lecció "Fet i amagar" de la FCC

La Federació es planteja des de fa molt temps ampliar i millorar l'oferta al nostre país, posar en contacte els creadors i el públic i promoure un cinema infantil i juvenil plural i de qualitat entre els cineclubs i les entitats sense afany de lucre de tot el territori de parla catalana. Tot va començar en una reunió a la Garriga el 19 de setembre de 2004, quan persones de diversos cineclubs (Cineclub La Garriga, Cineclub Barcelona Espai de Cinema, Cineclub de l'Associació Cultural de Granollers, Cineclub 8½ de Cassà de la Selva) i d'algunes institucions com l'Associació Internacional del Film d'Animació, la Mostra Internacional del Cinema d'Animació de Catalunya (ANIMAC) i la mateixa FCC, van parlar de les necessitats i les dificultats que tenien per accedir a materials destinats al públic infantil i familiar fora de l'oferta del cinema comercial. D'aquesta trobada en va sorgir una línia de treball encetada des de la Federació que, amb l'ajut de l'ANIMAC de Lleida i de l'entitat Decapacp, va tenir com a fruit la consecució d'una línia d'edició en DVD de curtsmetratges d'animació destinats als més petits i al públic familiar. Des d'aleshores ja han vist la llum tres volums de la col·lecció "Fet i amagar". Les pel·lícules són curtsmetratges fets amb diferents tècniques d'animació: dibuix tradicional, animació per ordinador, plastilina, animació de ninots... Es tracta de pel·lícules d'aquí i estrangeres, moltes vegades inèdites a l'Estat espanyol. S'han pogut veure en sessions no comercials a llocs tan diferents com la Filmoteca i el CaixaForum a Barcelona, el Museu Princesa Sofia a Madrid, l'Espai La Caixa a Tarragona i a diversos cineclubs i ajuntaments de la geografia catalana.

Federació Catalana de Cineclubs
C. Casanovas, 3-5-7, esc. esq., ent. 7a. 08011
Barcelona - Tel.: 93 289 05 62
www.federaciocatalanacineclubs.cat

Tallers... de cine

Els tallers proposats per la FCC s'adrecen a tots els centres cul-

turals i d'educació en el lleure interessats a oferir als nois i noies unes activitats de qualitat que els introdueixin en el llenguatge cinematogràfic. Cada taller dura dotze hores, repartides en quatre sessions de tres hores de durada cada una.

Per a nens i nenes de 4 a 6 anys

Jugant com els besavis Juguines òptiques

El primer cinema Ombres xineses

Parlant amb el gest Taller de mà mica

I si li posem música? Música per a les imatges

Per a nens i nenes de 7 a 9 anys

Canviem de cara Taller de maquillatge

Com es fan els dibuixos animats? Taller de dibuixos animats

Fem teatre Taller d'interpretació

Sabréu fer música de cinema? Taller de música per al cinema

Per a nens i nenes de 10 a 12 anys

Escrivim una pel·lícula Taller de guió cinematogràfic

Pel·lícules ben vestides Taller de vestuari de cine

Efectes especials i altres enganyifes Taller de trucatges cinematogràfics

Si en voleu saber més, o simplement us interessa accedir a una sessió de cinema, només cal que entreu a la plana web de l'entitat.

■ Medi ambient

El silenci

Un bé en via de desaparició?

Vivim en una societat en què el soroll no té aturador, on el silenci no es considera en general un bé que millora la qualitat de vida. Però el cas és que la contaminació acústica és una molèstia que pot arribar a ser una veritable tortura i pot tenir greus conseqüències per la salut psicològica i física. Una cosa contra la qual l'Associació Catalana Contra la Contaminació Acústica lluita des de fa més de deu anys.

"El soroll idiotitza, denigra i no és cultura". Així de contundent és el missatge que transmet l'Associació Catalana Contra la Contaminació Acústica (ACCCA), el mateix missatge que es pot veure penjat del balcó de la seu de l'entitat a Barcelona.

Un grup de persones típies de patir el soroll sense trobar cap ajuda per lluitar-hi va decidir crear l'ACCCA l'any 1998. Ara ja són 200 socis, que tenen per missió lluitar contra les causes i els efectes del soroll. Uns efectes que poden arribar a ser greus per a la salut psicològica i física de qui els pateix.

I si no que ho preguntin als veïns que fa mesos que no dormen perquè al portal de sota hi ha un bar o una discoteca que no compleix els horaris marcats per la llei i no està adequadament insonoritzat. O a la gent que veu sistemàticament invadit el seu espai més íntim, casa seva, per la música que el veï posar a tot drap o pel so estrident del programa televisiu que traspasa les fines parets dels habitatges, generalment mal protegits contra el soroll. O a les persones que conviuen sense treva amb eternes obres públiques i privades, o amb el so generat pels aeroports i per certes indústries. Pèrdua d'audició, alteracions del son i de l'a-

tenció, estrès, augment de la irritabilitat i l'agressivitat, mal de cap, accidents laborals, aquests són algunes de les xacres que provoca l'excés de decibels. També està comprovat que els afectats es tornen menys tolerants i menys cooperatius.

Si en general estem sensibilitzats sobre la necessitat de lluitar contra la contaminació atmosfèrica i mediambiental en general, no és el cas pel que fa al soroll, tot i que últimament s'han decretat sentències de presó contra persones que havien vulnerat impunement i de manera continuada el descans dels veïns. El patim massa sovint d'una manera resignada i el considerem com un fet normal en una societat tecnificada i mecanitzada com la nostra. Fins i tot hi ha qui diu que és una característica cultural del món mediterrani. El que proposa l'ACCCA és justament rebel·lar-se contra aquest estat de fet i aquests tòpics. El soroll es pot evitar i s'ha d'evitar. Hi ha una regula-

Aigües de Barcelona implementa un nou programa educatiu anomenat Gotagotham

La famí lla Gotham

Gotagotham és un programa educatiu que s'ofereix als alumnes de 2n, 3r i 4t d'educació primària de totes les escoles públiques i concertades de Barcelona i la seva àrea metropolitana.

El programa consisteix en una jornada lúdica, educativa i gratuïta que pretén apropar els escolars al cicle natural i urbà de l'aigua, i també fomentar una actitud positiva cap al medi ambient. Mitjançant jocs, tallers d'experimentació i un DVD, els alumnes viatgen a un món imaginari, anomenat *Gotagotham*, en el qual aprenen com és el cicle natural i urbà de l'aigua.

La presentació a la comunitat educativa d'aquest programa es va fer el passat 8 de setembre a l'Auditori de la Torre Agbar, on van assistir prop de 300 professors. La presentació va ser presidida per Leonard Carcolé, director general d'Aigües de Barcelona, i Imma Marín, directora de Marínva.

Totes les escoles que vulguin inscriure's o necessitin més informació poden accedir a www.gotagotham.cat o trucar al telè-

ció que cal complir, però també ens hem d'acostumar a ser més respectuosos amb les oïdes del pròxim. Per això l'ACCCA fa una feina important de divulgació i ajuda els afectats oferint-los uns serveis especialitzats d'assessoria jurídica, d'enginyeria tècnica i d'atenció psicològica.

ACCCA C. Regomir, 3, pral 1a Barcelona 08002
Tel.: 93 319 43 46 - www.sorolls.org

Accionatura proposa a les escoles de Catalunya dues exposicions sobre el canvi climàtic

Les dues exposicions són itinerants i han estat vistes per més de 15.000 alumnes de 28 escoles i entitats ambientals i juvenils.

Accionatura mostra les causes, efectes i solucions del canvi climàtic a Catalunya a través de dues exposicions itinerants: **El canvi climàtic també t'escalfa a tu**, dirigit a escoles de primària, i **El clima canvia. I tu?**, adreçat a alumnes de secundària.

L'objectiu d'ambdues exposicions és familiaritzar els infants i joves amb el fenomen del canvi climàtic d'origen antropogènic, mostrant-

lo com un problema real i proper, amb impactes també al territori català. Les exposicions utilitzen un llenguatge i un grafisme molt visual per mostrar no només les causes i les conseqüències del canvi climàtic, sinó sobretot els canvis d'hàbits que necessàriament hem d'adquirir tots i totes, amb urgència, per poder minvar els seus impactes futurs més desastrosos.

Les mostres ja han estat vistes per més de 15.000 alumnes de 28 escoles i entitats ambientals i juvenils, sense comptar les persones que les han vist exposades al Festival de la Infància i a la botiga d'IKEA Badalona.

Escola La Mercè de Barcelona

El programa ha estat possible gràcies a una subvenció de la Generalitat de Catalunya.

Actualment, les exposicions es troben a disposició de totes les escoles que hi estiguin interessades.

Accionatura Tel.: 93 237 38 02 · info@accionatura.org
- www.accionatura.org

■ Associació Cívica la Nau

Judith Cobeñ a i Guàrdia

E la nave va...

Deu anys viatjant amb La Nau

Per l'immens magatzem que l'Associació Cívica La Nau té al barri del Poble-sec de Barcelona, en deu anys hi han passat tonelles de material donat per empreses, s'hi han redistribuït milers de productes per a gent gran, infants i persones amb problemes econòmics i s'hi ha treballat en xarxa amb centenars d'institucions, entitats i voluntaris, amb un únic objectiu: prestar un servei bàsic assistencial perquè els que tenen més problemes puguin tirar endavant.

Em reben la Marta i la Montse, dues voluntàries. L'Emília Català, la secretària de La Nau, no trigarà a arribar. Sóc al barri del Poble-sec de Barcelona, al carrer Jaume Fabra, número 15, uns baixos amb tanca metàl·lica, de les que s'enrotllen amunt a força de braços. És un local desangelat, allargat, cap al fons es van obrint espais i més espais plens de caixes apilades i ben marcades. La Marta i la Montse no paren de fer broma mentre van amunt i avall carretejant material de les caixes, unes donacions d'empreses que s'han de distribuir a persones amb dificultats. Les ajudo a posar enganxines dins unes bosses de paper mentre m'expliquen que les preparen per a un alberg d'infants. Les han omplert amb colònies, bosses per l'escola, ninots de drap, pintes de colors, i molt d'amor.

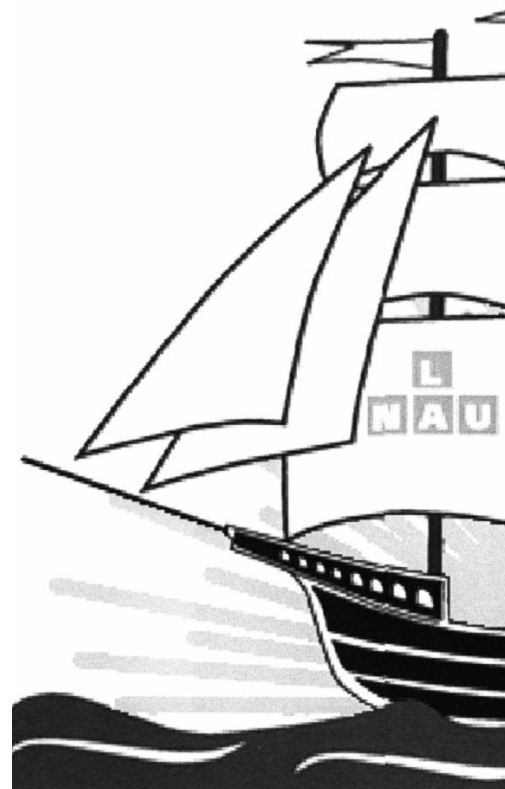
Arriba l'Emília, enllesteix quatre coses amb les dues voluntàries i s'asseu per explicar-me com i quan va néixer l'Associació Cívica La Nau, una entitat sense ànim de lucre, declara-

«El Tercer Sector s'ha de tornar a girar a la realitat del Quart Món i tornar a tocar de peus a terra»

da d'utilitat pública, amb vocació laica i políticament independent. La van crear l'any 1998 unes quantes persones socialment compromeses que es miraven la ciutat a ras de terra i s'adonaven que hi havia massa gent amb dificultats, que no arribava a final de mes, que no tenia diners per comprar coses bàsiques i que allargava les cues dels pocs serveis assistencials —gairebé tots adscrits a entitats religioses— que oferien menjar, roba o aixopluc puntual. A la vista d'aquest panorama la colla d'amics va decidir posar en marxa un servei on es poguessin conjugar aquestes necessitats amb els excedents que tenien moltes empreses, que sovint fins i tot s'estimaven més destruir un estoc abans que donar-lo a qui sap qui.

L'Emília sap de què parla, ha trepitjat molts despatsos, ha fet moltes trucades i ha hagut d'explicar el projecte moltes vegades. L'activitat principal de La Nau consisteix a recollir productes no alimentaris, especialment productes de neteja i d'higiene personal, a les empreses col·laboradores i redistribuir-los a les entitats que fan una acció directa amb els col·lectius considerats prioritaris: persones grans, nens i nenes i persones amb dificultats econòmiques.

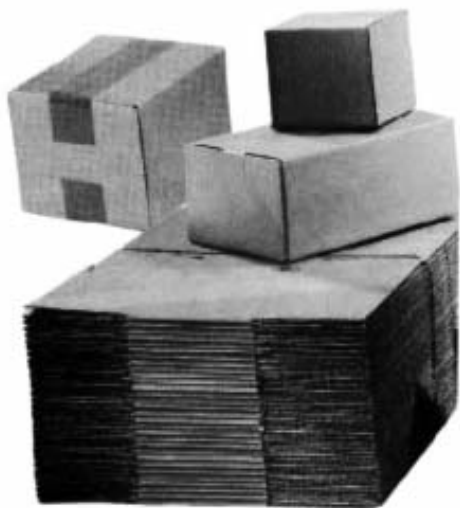
Atenen entre 10.000 i 12.000 famílies l'any a l'àrea de Barcelona. Aquest 2008 han repar-

tit 3.000 palets de productes d'higiene personal, sense comptar els de roba nova i de joguines, i ja han preparat i repartit per ser donats aquest Nadal 6.000 lots per a gent gran i 1.000 per a infants. L'entitat forma part activa de l'Acord Ciutadà per una Barcelona inclusiva.

A l'Emília, que és funcionària, se li nota que el compromís amb la justícia social i amb el món associatiu de base i d'arrel laica li ve de lluny i que el té profundament incorporat. Es declara sorpresa que hi hagi tan poques entitats laiques que es dediquin al servei assistencial directe, que aquest s'hagi pràcticament delegat a entitats religioses i que les accions més directes amb la gent necessitada se segueixin fent al voltant de les parròquies. "Que potser s'avergonyeixen les entitats socials laiques de fer tasca assistencial?", es pregunta en veu alta. I respon: "Sempre serà necessària, perquè per arribar a l'educació o a la formació, primer cal haver menjat, t'has d'haver pogut dutxat i hauràs de vestir bé, perquè vivim en una societat que et classifica per l'aspecte que fas i no et permet ensenyar les credencials —ni que les tinguis— si vas malgirbat". Potser cal que el moviment anomenat Tercer Sector s'ho replantegi, reflexiona l'Emília, encara que sigui un tema que incomodi. L'Emília també reivindica que cal acabar amb la sensació que cada associació és propietària del que rep i que cal aprendre de nou a compartir. La fórmula és antiga: jo tinc sabó, tu tens camises, pren el sabó per als teus i dona'm camises per als meus, que són tots nostres, són nosaltres.

Més tard, quan arribi a casa i transcriu els apunts de l'entrevista, sentiré per la ràdio que Catalunya i Espanya tenen un dels índex

més alts d'Europa en pobresa infantil. Els infants són el futur, i si no en tenim prou cura, caldrà que hi hagi moltes Naus. Tot lliga. El que l'Emília m'ha explicat i les xifres de les fredes estadístiques. Tenim una fotografia que no volem mirar, però si no ho fem no solucionarem el futur real del país. I que consti que La Nau no té cap accent caritatiu rònec. Té uns criteris molt clars a l'hora de repartir el que aconsegueix recollir.

Però com funciona La Nau? L'entitat treballa

«S'avergonyeixen les entitats socials laiques de fer tasca assistencial?»

en xarxa amb altres entitats, que al seu torn redistribueixen els productes a qui consideren que ho necessiten. Així doncs, l'activitat de l'Associació pretén assolir un objectiu: contribuir a vertebrar una societat més participativa i oberta per eliminar tota mena d'exclusió social. La feina es fa en col·laboració amb l'A-

juntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona, els Germans de Sant Joan de Déu, la Fundación San Lázaro, empreses i altres entitats. Tot i que des de l'inici l'àmbit d'actuació ha estat Barcelona ciutat i rodalies, actualment s'ha ampliat la col·laboració a projectes que es desenvolupen en altres indrets del nostre país, i fins i tot arreu del món. Aquesta feina la fan amb voluntat de ferro unes quaranta persones que s'ofereixen per anar als locals de l'entitat a fi d'ordenar, preparar i repartir els paquets. Dues entitats d'ajut als drogodependents, que tenen furgonetes, els ajuden a anar a recollir el material que els donen les empreses, totes de primera línia, o bé l'entitat lloga grans camions quan hi ha molts paquets.

S'acaba el temps, queda molta feina a fer al local, i l'Emília s'acomia demanant-me que escrigui que seguiran amb vocació d'independència política. No volen dependre dels diners públics. De fet, no en reben gaire. S'estimarien més que els reconeguessin la feina que ja dura sostingudament des de fa deu anys amb la signatura d'algun conveni. Aquest any

2008, abans de l'esclat de la famosa i publicitada crisi, els han atorgat una subvenció des del departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat, han rebut diners de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Barcelona i també del Districte del Poble-sec. Però l'Emília i el seu equip no volen esmerçar esforços extrems omplint papers. La seva tasca és una tasca directa, fan feina de boxers, puntes de coixí, trenant la bona voluntat d'una cinquantena d'empreses i unes cent cinquanta associacions beneficiàries.

Torno a casa amb una frase al cap: "El Tercer Sector s'ha de tornar a girar a la realitat del Quart Món, tocar de peus a terra i no oblidar que el primer manament de la justícia social és donar la mà al company de viatge oblidat, el veí de l'escala, la veïna del carrer de dalt, l'àvia que està sola, el nen del carrer."

Això també és educar, i fa ja deu anys que La Nau ho fa, amb una força encomiable.

Associació Cívica La Nau C. Alcolea, 161 - 08014 Barcelona - Tel.: 93 409 36 90 - www.lanau.org

15è aniversari de la Fundació Comtal

Un espai d'acollida al Casc Antic

Ara fa quinze anys, un grup d'exalumnes de la Salle Comtal de l'Associació Taula de Joves Comtal, amb el suport de la Institució Germans de La Salle i el Secretariat de Joves La Salle Catalunya, van decidir ampliar el seu treball d'acció solidària i dedicar-se als infants i joves més necessitats del barri del Casc Antic de Barcelona.

El projecte es va iniciar amb el Centre Obert Tria, un espai d'acollida en horari extraescolar per a infants de 6 a 16 anys amb risc d'exclusió social. L'objectiu era oferir un recurs preventiu, lúdic i educatiu per potenciar l'educació integral dels infants i ajudar-los a valorar l'aprenentatge com a eina per al seu futur. D'aquest projecte va néixer la Fundació Comtal. La Fundació Comtal es proposava com a objectiu ampliar els serveis de formació, educació i reinserció per als infants i adolescents desatesos per tal de paliar les situacions de desigualtat i exclusió que s'havien detectat al barri. Després de quinze anys d'esforç i treball diari, la Fundació Comtal ha anat creixent i actualment gestiona nou programes socioeducatius dividits en dues àrees d'actuació: l'Àrea Educativa, amb programes i activitats per a infants i adolescents dels 4 als 16 anys, i l'Àrea Laboral, amb itineraris personalitzats per a joves a partir dels 16 anys.

Quan va començar al 1994, el 80% de les persones ateses eren autòctones. Al 2008, el 85% són immigrants no comunitaris. Aquest col·lectiu, sovint amb situacions no regularitzades i amb barreres lingüístiques, es

Mireia, una voluntària, ajuda una nena del barri a fer els deures

troba amb un alt nivell d'inestabilitat laboral, i com a conseqüència en una situació econòmica precària. Aquest fet ha impulsat la Fundació a conèixer a fons la realitat de cada comunitat ètnica per poder apropar-se i treballar amb ells.

Cal remarcar que aquest projecte no seria possible sense la col·laboració

dels voluntaris, amics i socis, a més a més de les organitzacions i empreses que ens donen suport. L'èxit d'aquests quinze anys ens dona força per seguir endavant, apostant per una societat més justa, on tots els infants puguin disfrutar d'una vida digna.

Fundació Comtal

Fundació Comtal
C. Amadeu Vives, 6. 08003 Barcelona
Tel.: 93 319 98 55 - www.comtal.org

CARRER

i La Fundació La Roda

us desitgen
us desitgen
un bon any
un bon any

2009

■ El Congo. Un conflicte oblidat

El Congo

Iris Boadella

El perill de tenir riqueses

Després d'un llarg temps de silenci el conflicte oblidat de la República Democràtica del Congo torna a tenir veu, tot i que feble, als mitjans de comunicació. Una veu que ressorgeix davant els darrers esdeveniments que han succeït al mes d'octubre a la regió del Kivu, a l'est del país.

Una nova intensificació de la violència envaeix aquesta zona del país arran dels enfrontaments entre les forces armades de la República Democràtica del Congo i les tropes del general Laurent Nkunda del CNDP (Congrés Nacional per la Defensa del Poble).

Lluny queda el conflicte de la RD del Congo, també anomenat Primera Gran Guerra Africana (1998-2003), una de les guerres més complexes del segle xx a causa de la participació de diferents països veïns, interessos d'empreses estrangeres i els mateixos conflictes interns de la RD del Congo. El balanç del conflicte va ser devastador. Les xifres actuals parlen per si soles: quasi cinc milions de morts. Durant molt de temps aquest conflicte ha quedat en l'oblit internacional, tot i que ha persistit la inestabilitat política i la violència a l'est del país.

Segons un informe recent d'Amnistia Internacional, els combats del Kivu tenen el seu origen, en gran mesura, en el fet que el govern de la RD del Congo, els estats de la regió i la comunitat internacional no han abordat les causes subjacents del conflicte.

Entre aquestes causes hi trobem factors interns i també externs que en compliquen la comprensió i la resolució. Persisteix la presència de diferents grups armats congoleesos i estrangers, les tensions històriques entre les comunitats ètniques de la província, les lluites per la propietat de la terra i el control de les riqueses mineres i agrícoles del Kivu. L'existència d'aquests recursos naturals ha contribuït i contribueix a la perpetuació del conflicte. Or, diamants, cobalt, coure, coltant (un mineral estratègic per a la fabricació de telèfons mòbils, portàtils i càmeres de foto) i altres minerals fan de la RD del Congo un dels països més rics de l'Àfrica en recursos minerals.

DESPRÉS DE L'ACORD DE GOMA

El gener del 2008 es va organitzar a Goma una conferència de pau per a l'estabilitat i el desenvolupament del Kivu Nord i del Kivu Sud

amb l'objectiu de posar fi a la violència que sacseja des de fa temps l'est del país. Segons la periodista Colette Braeckman, aquests acords van tenir en compte les reivindicacions de Nkunda i els tutsis congoleesos i es va fer la promesa de desarmar tots els grups. Però els acords ja han estat vulnerats per falta de compromís de les diverses parts implicades.

La violació de l'alto el foc d'aquests acords s'ha accentuat a l'agost del 2008, quan els enfrontaments entre les forces armades de la RD del Congo i les tropes del general Nkunda

«L'existència d'importants recursos naturals ha contribuït i contribueix a la perpetuació del conflicte»

van continuar i es van intensificar durant el mes d'octubre. Amb poc temps els rebels van avançar fins a les portes de Goma, la capital del Kivu Nord, després de les successives derrotes de les Forces Armades congoleeses i la incapacitat de la MONUC (Missió de les Nacions Unides per al Manteniment i la Pau a la RD del Congo) per fer front a la situació. Segons el FIDH (Federació Internacional de Lligues dels Drets de l'Home) aquests enfrontaments s'acompanyen de violacions greus dels drets humans constitutives de crims internacionals reprimits per la Cort Penal Internacional

LA MONUC AL PUNT DE MIRA

La MONUC no ha quedat indemne davant d'aquests nous enfrontaments: el seu rol ha esdevingut el centre de manifestacions de protesta ja que l'opinió congoleesa li retreu la seva incapacitat per desarmar els grups rebels i per fer respectar l'acord de Goma, que el gener passat havia estat acceptat per totes les parts, inclosa la formació de Nkunda. Aquest males-

La campanya de la Lliga dels Drets dels Pobles

Del conflicte del Congo, o bé no se'n sap res perquè no se'n parla, o bé, si se'n parla, resulta difícil entendre'n les causes per l'extrema complexitat que presenten.

Un dels objectius de la Lliga dels Drets dels Pobles és cobrir aquestes dues mancances: fer accessible la informació disponible sobre aquest país africà i intentar fer-la entenedora. Ho fa a través de la pàgina web **Perillderiqueses.org**, on es poden trobar les últimes notícies i anàlisis sobre el conflicte d'un dels paï-

tar s'ha fet palès dins de la mateixa organització. Convé destacar la recent dimissió del cap de la MONUC, el general Vicente Díaz de Villegas. Tot i que va al·legar motius personals, hi ha sospites fonamentades que la seva dimissió respon a la falta de mitjans o de capacitat de la missió per fer front a la situació. Actualment a escala internacional es planteja reforçar la MONUC i redefinir el seu mandat.

EL BALL DE LA DIPLOMÀCIA

Les iniciatives diplomàtiques es multipliquen per intervenir a la RD del Congo quan la situació ja no és sostenible. Louis Michel, Comissari Europeu d'Ajuda Humanitària, ha aconseguit una trobada entre el president congolès i el seu homòleg rwandès per una nova conferència de pau i estabilitat a la zona dels Grans Llacs, que s'espera que sigui més creïble que les precedents. Una vegada més es planteja el rol de Rwanda, que ha estat acusada pel govern congolès d'envair les seves fronteres i donar suport a la rebel·lió. I de fet, diversos analistes apunten l'existència de fortes evidències de vincles entre Rwanda i la CNDP.

Una vegada més la població civil congoleesa pateix les conseqüències d'aquest conflicte; moltes organitzacions i associacions compromeses congoleeses i d'arreu del món denuncien la situació dramàtica que es viu a l'est del país. Al mateix temps, no es poden oblidar les causes i els factors que han alimentat i continuen alimentant el conflicte, ja que són molts els interessos polítics, estratègics i econòmics en disputa. Evidentment, es necessari que hi hagi voluntat política i compromís de tots els implicats per trobar i respectar una solució justa i duradora, sense oblidar la implicació de la comunitat internacional i el rol de les multinacionals, tan qüestionable.

Iris Boadella és membre de la Lliga dels Drets dels Pobles

biblioteques sense fronteres

**VIVIM
del
CUENTU**

"Hi havia una vegada un vaixell que navegava per l'Atlàntic carregat de llibres i de contes, i no exagero si us dic que en duia 7.000! Els nens que havien participat a la campanya de recollida de llibres van ser tan generosos que el pobre vaixell havia de vigilar de no enfonsar-se! Va tenir penes i treballs per arribar a bon port, i fins i tot es va perdre, però, finalment, va arribar a... Nicaragua."

Aquest és un dels contes que expliquen els de la companyia de narradors **Vivim del Cuentu**, formada per la Noe, el Pepo, la Bet, l'Oriol, l'Inyaki, la Maria i el Caste. Però aquesta vegada es tracta d'una història real, en què s'explica un projecte solidari molt interessant que conjunta l'amor als contes i als llibres amb la voluntat d'aportar un granet de sorra per millorar la vida d'altres persones en altres latituds. Així doncs, a

banda de la feina d'explicar històries que fan per tot el país, els membres del grup dediquen una bona part del seu temps lliure a muntar biblioteques infantils en poblacions sud-americanes mancades de recursos educatius adreçats als més petits. Ja n'han creat dues, una a la població El Alto a Bolívia l'any 2006, i l'altra a Estelí, al nord de Nicaragua, al 2008. En pensen crear una altre l'any 2010 en un lloc que encara s'ha de concretar.

No és possible la infància si no hi ha contes que eduquen, que fan pensar, que transmeten valors, pensen els de Vivim del Cuentu. Amb la col·laboració de molta gent a través de la campanya "Un llibre, un euro" —el llibre per engrossir la biblioteca i l'euro per finançar el projecte—, el grup ja ha enviat més de 10.000 llibres en els dos centres que els mateixos narradors han ajudat a condicionar. Una iniciativa que ha fet feliç centenars d'infants bolivians i nicaragüencs que tenen ara un espai digne i ben proveït on poden estudiar, aprendre i passar-s'ho bé.

Vivim del Cuentu
www.vivimdelcuentu.org

vivim del cuentu

recordant...

Mama Àfrica

Una aturada cardíaca va posar fi al mes de novembre passat a la vida de l'activista i cantant Miriam Makeba. L'artista, també coneguda com a *Mama Àfrica*, havia nascut a Johannesburg (Sud-àfrica) el 4 de març de 1932. Hores abans de la seva mort, havia participat en un concert al sud d'Itàlia en suport al periodista i escriptor Roberto Saviano, amenaçat per la màfia després d'haver escrit el llibre *Camorra*.

Makeba, d'origen humil, va començar la seva trajectòria musical als inicis dels anys cinquanta cantant blues americà i barrejant-hi ritmes tradicionals del seu país. Però l'èxit no li va arribar fins a l'any 1966 amb la cançó "Pata pata", amb un èxit rotund durant setmanes a les llistes musicals dels Estats Units. Des de jove va estar implicada en la defensa dels drets humans i en contra de l'*apartheid*, la qual cosa li va costar l'exili durant gairebé tres dècades, fins que al 1990, un cop Nelson Mandela va ser excarcerat, la va convèncer perquè retornés a Sud-àfrica. Al llarg de la seva vida Makeba va estar guardonada amb diversos reconeixements per la seva tasca humanitària (com a Ambaixadora de Bona Voluntat per la FAO) amb els més necessitats i desfavorits del continent africà. L'any 2001 va fundar la Fundació Zenzile Miriam Makeba per ajudar les noies joves sud-africanes.

montse fran

Innocents, peixos i bojos

El 28 de desembre se celebra a Catalunya, Espanya, molts països hispanoamericans i alguna zona de Bèlgica la festa dels **Sants Innocents**, que com tothom sap, commemora la matança de nens menors de dos anys perpetrada pel rei Herodes amb la finalitat d'eliminar el Messies.

Com s'ha esdevingut que un dia tan tràgic hagi generat la tradició burlesca que consisteix a penjar la llufa a l'esquena del pròxim i fer les bromes més surrealistes?

El temps, que tot ho canvia, en té la culpa, i concretant una mica, les Saturnals romanes i les festes del Follis medievals també. És així com a l'Edat Mitjana, amant del món al revés i de la broma, es va associar a la diada antics rituals de la Festa dels Bojos, que se celebrava antigament entre Nadal i Cap d'Any. En alguns llocs hi havia el costum de donar el poder a un infant per un dia, i durant tot aquest dia es feien bromes però pies del Carnaval.

Una festa similar és la del **Poisson d'Avril** francès, durant la qual es penjen peixos de paper a l'esquena de la gent. Se celebra, però, tres mesos després, concretament l'1 d'abril. La raó seria que abans de la instauració del calendari gregorià al segle XVI, les festes de Cap d'Any començaven el 25 de març i acabaven l'1 d'abril. Diu la llegenda que quan es va traslladar el començament de l'any a principi de gener, bé per riure's de la gent que s'hi resistia, bé per fer broma, es va continuar fent regals, però ara falsos i de broma. Però perquè es penja un peix? Alguns diuen que està relacionat amb el fet que en aquella data la Lluna surt del signe zodiacal dels Peixos. D'altres hi veuen la reminiscència d'una broma que es feia

als pescadors, en una època de l'any en què la pesca estava prohibida. Els infants els tiraven arengades per burlar-se'n. *E si no n'è vero è ben trovato...*

La festa va passar posteriorment a Itàlia i també al món anglosaxó, on s'anomena

April Fools' Day, durant el qual totes les bromes són permeses i tothom s'esmera en fer-les mol sonades.

tradi·accions

montse vidal

Notícies

2009. ANY AMADES 50è aniversari de la mort del folklorista

Joan Amades és una figura cabdal de la cultura catalana. Això és el que vol ressaltar l'Associació Cultural Joan Amades amb la celebració d'un any d'homenatge amb motiu del 50è aniversari de la mort del folklorista.

El treball de camp i els estudis que Joan Amades va fer en la primera meitat del segle xx han estat essencials per conèixer el patrimoni cultural popular de Catalunya. Per difondre aquesta obra i com a acte de reconeixement i d'agraïment, l'entitat anima les entitats del sector cultural a celebrar aquesta commemoració amb l'organització d'actes per fer conèixer millor aquest gran estudiós.

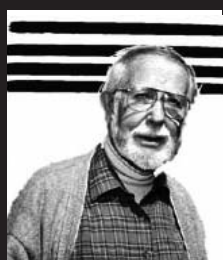
Per a més informació: www.joanamades.com

PREMI VALERI SERRA I BOLDÚ Es convoca la 25a edició dels premis de cultura popular de Bellpuig

Un altre gran folklorista català va ser el periodista Valeri Serra Boldú, nascut l'any 1874 a Castellserà, a l'Urgell, i biò graf de Jacint Verdaguer. Des de fa 25 anys Bellpuig convoca uns premis amb el seu nom per incentivar els estudis sobre la cultura popular i l'interès dels més joves pels costums, les festes i el patrimoni cultural del seu entorn. El termini de presentació dels treballs és el 4 de març del 2009.

Per a més informació: Ajuntament de Bellpuig

PRIMER MEMORIAL FRANCESC CANDEL Els periodistes Jaume Fabre i Josep Maria Huertas guardonats

El passat 8 de gener es va entregar el premi Memorial Francesc Candel, instituït per la Fundació Francesc Candel, a Jaume Fabre i Forneguera i Josep Maria Huertas i Claveria —a tí tol pòstum— per les obres que aquests dos periodistes van publicar junts sobre els barris de Barcelona i la seva realitat social.

El premi tindrà caràcter anual i vol ser un reconeixement del compromís social i la tasca feta en aquest àmbit per personalitats del país.

La Fundació Candel té per missió donar suport als immigrants en el seu procés d'integració a la societat catalana i difondre l'obra de l'escriptor.

Per a més informació: **Fundació Paco Candel** C. Mare de Déu del Port, 363. Jardins de Can Sabater. 08038 Barcelona. Tel.: 93 432 45 60 - www.fundaciocandel.org

paraules paraules paraules

Secció elaborada per la
Fundació Pere Tarrés

Diàleg entre religions

Pedagogia del pluralisme religiós

Una proposta metodològica

Autors: Xavier Melloni i Ferran Piñero

Editorial: Edebé, 2008

En un entorn multicultural com el que ens envolta, cada cop és més necessari estar preparat per conviure amb persones d'altres tradicions religioses. El desconeixement fa que els prejudicis i les generalitzacions determinin les nostres idees, i dificulta el diàleg entre les persones que provenen de cultures diferents.

El llibre de Melloni i Piñero fa un recorregut pel patrimoni de diverses religions, amb la voluntat d'oferir eines per a la comprensió mútua. En aquest sentit, la publicació inclou un DVD amb entrevistes a persones de diverses tradicions. Destinat a la formació de les persones que d'una forma o una altra animen comunitats educatives o pastorals —professors, educadors, monitors, catequistes, etc.—, el llibre està elaborat de manera que cada tema es pugui treballar com una sessió formativa. Els autors aposten clarament pel pluralisme religiós, que sembla l'única via per arribar a una convivència pacífica i enriquidora.

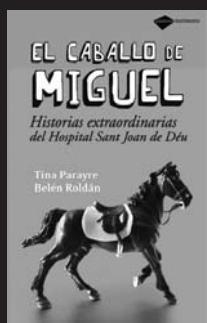
Dibuixos per comunicar-nos

Maria i jo

Autor i il·lustrador: Miguel Gallardo

Editorial: La Galera, 2008

Maria i jo és la història real de les vacances de l'il·lustrador i dibuixant Miguel Gallardo amb la seva filla, que té dotze anys i és autista. Un aspecte molt important de l'aprenentatge dels infants amb autisme, conegut per professors, professionals de l'educació i pares, és l'ús d'imatges clares i sintètiques que transmetin idees o situacions. En aquest llibre, Miguel Gallardo, acostumat a comunicar-se visualment amb la seva filla Maria, vol compartir la seva experiència amb els lectors. A través dels seus dibuixos, com si nosaltres fóssim ella, vol que entenguem el seu missatge simple i breu d'una manera inequívoca.

Per aprendre a ser vulnerable

El caballo de Miguel Historias extraordinarias del Hospital Sant Joan de Déu

Autor: Tina Parayre i Belén Roldán

Editorial: Plataforma Editorial, 2008

El caballo de Miguel narra històries reals viscudes pels voluntaris de l'Hospital de Sant Joan de Déu, a Barcelona, amb infants. Una de les seves autores, Tina Parayre, és coordinadora dels voluntaris de l'hospital des de fa vuit anys. Parayre afirma que els adults hem d'aprendre a abordar les malalties com els infants, perquè ells viuen amb naturalitat el fet de ser vulnerables i necessitar ajuda.

Un cavall és el fil conductor dels relats, que mostren com el voluntariat permet veure a les persones que pateixen que el seu dolor no deixa indiferent. De fet, el nom amb què es fa referència a l'hospital és "la casa dels cent ulls", perquè les finestres són una via a través de la qual entra el món exterior i la vida. Segons Parayre, els infants són vida, encara que aquesta vida passi per un moment difícil.

Cesc Serrat

L'home dels contes

Cesc Serrat és una veu. Cesc Serrat és una melodia. Cesc Serrat és una rondalla. A l'escenari treu amb força i talent tot el que té a dins: una gran sensibilitat, una gran tendresa, una gran humanitat. Rondallaire, paller, dissenyador, pedagog i escriptor, Cesc Serrat es fa estimar com el que és: un home entranyable que viu el món del conte amb il·lusió i que sent passió per la seva professió i el seu públic. Senzillament, és l'home dels contes.

Arribo a Terrassa, el Cesc troba un forat per a nosaltres entre bolo i bolo escolar. El vent i el fred li juguen un despenat amb aire despistat i moviments sincers que acompanyen la seva veu. Una veu amb melodia, que gronxa la imatge de calidesa i d'apropament de bressol que vivíem quan de petits entràvem dins els contes. La melodia de la sinceritat juganera.

—Quina pregunta no voldràs que et faci?

—Anna... me les pots fer totes totes totes, perquè no tinc cap problema, no tinc res a amagar-me.

—Cesc, després de vint-i-cinc anys de professió, a tu que no et vinguin amb "cuentos"...

—Bé, més aviat que no em vinguin amb comèdies. Però m'agrada que em vinguin amb "cuentos", que m'expliquin la seva vida. Fa molts anys que explico històries, però també molts anys que n'escolto. La gent no t'explica "cuentos", no té "cuentos", la gent té vides.

«La nostra feina és fer de comunicador més que d'actors»

—Els grans de la professió —tu, el Tortell Poltrona, Mardui, Kirman...—, tot un grup de personalitats va aparèixer amb molta força fa vint-i-cinc anys...

—Som fruit de l'època del franquisme. Vaig recuperar la figura del paller català; el Tortell, el del paller de circ... També vaig

Sóc l'home dels contes. Surto de nit amb el sac, m'amago darrere les cantonades que tenen poca llum i, quan passen els somnis, zas!, recullo els que més m'agraden...

Vaig de poble en poble, de ciutat en ciutat. Pels camins parlo, escolto, pregunto, i ho apunto tot en trossets de paper...

Després de l'hora que el sol es pon, m'assec al jardí i remenant el que he recollit dins el sac, rellegint trossets de paper, invento contes per poder-los explicar a tothom.

Sí: invento contes per poder-los explicar a tothom...

recuperar la figura de l'animador, vaig estar amb tot el moviment de Rialles, que es va iniciar a Terrassa i que ara és Xarxa. Primer de tot ho vam fer per fer arribar el català i després, per fer arribar una manera d'entendre la vida... a través d'una poètica.

—En el teu cas, com va començar tot plegat?

—Era una vegada Mardui que feia titelles en català, era una vegada el Poltrona que feia de paller en català, era una vegada el Xesco cantant en català... Vaig dir: hi ha una figura que s'ha perdut a casa nostra, la del rondallaire. L'Aureli Campmany, abans de començar els *Pastorets*, sortia i explicava un conte. Em vaig dir que el món del conte havia de tornar a existir. I ho vaig fer, en paral·lel al que esta-

va fent com a paller amb Pep & Boco.

—Què t'il·lusionava?

—Primer, recuperar el personatge del rondallaire, i també m'il·lusionava la vida, i ho volia transmetre.

—Què et vas trobar?

—Que a través d'aquest ofici se m'acceptava molt com a persona.

—Què t'hi trobes ara?

—Que la gent continua necessitant el personatge del rondallaire. Però abans podia explicar històries llargues, i ara han de ser curtes, curtes, curtes. Faig avançar els mateixos continguts, però amb històries curtes.

—De les teves múltiples facetes —rondallaire, paller, pedagog, cartellista...—quina vols subratllar?

—I dissenyador, i escriptor... Jo em quedo amb

«L'oralitat i la paraula tornen a tenir valor.
La imatge marxa,
la paraula queda»

la de conta contes. És la que he seguit, la que porto endins i de la que visc...

—Perquè és la que et dona més bolos...
—Sí, perquè he abandonat les altres...

—... i la que t'omple més personalment?
—Síiii, perquè vaig sol. Sóc una persona bastant solitària a la vida, tinc un món interior. Puc anar sol, pensant... sóc jo. No podria viure sol, m'agrada estar a casa acompanyat, però també tenir els meus moments jo sol (*al Cesc se li accentua paraula a paraula la seva cantarella personal en mencionar la seva solitud volguda*).

—Qui accepta millor els contes?
—Els nens els accepten molt; els mestres, molt; els pares, molt; els avis, molt. Veus tots aquells ulls, que tots es queden bocabadats... I els adolescents, són un món increïble: ells es pensen que no els agrada, però sí que els agrada!

—Les companyies d'ara, creus que pugen amb tanta força?
—Ostres, pregunta punyetera... Em fixo en la tècnica, en els arguments... Saps què passa, la nostra feina és ser comunicadors, més que actors. En comunicar és quan atrapes a la gent, i a vegades veus un muntatge increïble

«El conte és una carícia, el conte és estimar»

que, en canvi, no atrapa.

—Què t'agrada d'aquests grups?
— Tots tenen molta voluntat i moltes ganes.

—Va, menciona'n algun!
—No, no, perquè pots fer mal. Alguns m'agraden molt i d'altres em fan vergonya, fan coses que no toca, gestos i paraules que damunt d'un escenari no hi han de ser. Fa molts anys que tenim un llenguatge acurat, que transmetem uns valors que no pots abandonar.

—Pots explicar alguna anècdota?

—Arribar a tots els llocs puntualment ja és una anècdota... Hi ha sessions en què, quan acabo, els nens vénen un per un a fer-me un petó, i em mirem i em toquen i em pregunten; "Cesc quan tornaràs?!". El contacte... aquesta és la millor anècdota que tinc. Amb els nens he après el contacte (*i em confessa que encara ara té vergonya quan mira als ulls de les persones i fa una abraçada*).

—Vull ser narradora de contes, què és fonamental?
—Creure en el conte, i explicar molts i molts contes.

—Vull ser pedagoga...
—Ho has de portar a dins.

—Vull ser pallassa...
—Has de portar el teu pallasso a dins, que tots el portem, i l'has de deixar sortir. També són importants les hores i hores d'ofici.

—Des de la teva maduresa, cap a on creus que va la professió de rondallaire?
—La professió va endavant perquè hi ha molts narradors, i jo estic content. L'oralitat i la paraula tornen a tenir valor. La imatge marxa, la paraula queda. Perquè quan expliques un conte als nens, tu estàs per ells, els estàs estimant... El conte és una carícia, el conte és estimar. El pare o la mare que abracen el seu fill explicant-li un conte, li dediquen un temps per estimar. Aquest nen, quan sigui gran, explicarà contes al seu fill. Convides a explicar i a escriure. I a fer persones sensibles.

Anna Jarque

www.cescserrat.com

4 paraules +

nascut a... Terrassa

viu a... Matadepera

un lloc per passejar... la muntanya de Sant Llorenç de Munt i l'Obac

un llibre per recomanar... *Oh!*, de Josse Goffin

una música per escoltar... Vangelis

el conte que hauries volgut inventar... *L'arbre generós*, de Shel Silverstein

explicaves contes als teus fills? sí i i i!

ets un "cuentista"? sí, a nivell professional!

de grans vols... vull continuar sent un conte contes, i tornar a pintar, i a escriure, i tenir temps... i rebre.

(i a d K9? (passa-ho)

titelles màgia teatre circ clown animació
contes teatre de carrer cercavila titelles
màgia teatre circ clown animació contes
teatre de carrer cercavila titelles màgia
teatre circ clown animació contes teatre de
carrer cercavila titelles màgia teatre circ
clown animació contes teatre de

DANSA

>clac&roll

el petit cobert

Ja farà uns quants mesos, després de l'èxit de *Tap Story Tour*, **Clac&Roll** va estrenar un nou espectacle de claqué per a nens i nenes a partir de tres anys. La protagonista és una cullera que és tan petita tan petita que es pensa que no serveix per res... Amb aquesta obra el grup no només vol apropar la dansa, el claqué i la música clàssica als més petits, sinó que també els vol transmetre la idea que tothom té un paper a la vida, que ser diferent no és dolent i que el que cal saber és què podem aportar. Agnès Padrós, Sergi Descayre i Basilio González en són els intèrprets i Jordi Pérez el director.

Estrena: febrer 2008

ANIMACIÓ

>pentina el gat

revolució!

Ha començat la *Revolució!*, l'espectacle d'animació que ens convida durant una bona estona a cantar i ballar, riure i jugar. Que tothom es prepari perquè les cançons i les danses, els jocs i les dinàmiques, les teatralitzacions i les improvisacions es converteixen en aquest espectacle en armes per lluitar a favor de l'alegria i la felicitat. Perquè si la història d'aquest espectacle ens parla d'un món trist i fosc, la companyia du a terme una singular i especial revolució de llum i color per fer-ne un món bonic i acollidor, amb l'entusiasme i l'energia a què ens té acostumat **Pentina el Gat**.

Estrena: juny 2008

TEATRE

alegretto

>teatre
mòbil

Estem de sort! El **Teatre Mòbil** ha presentat un nou espectacle dins la tònica i l'estil habitual de la companyia, amb un treball d'actors impecable i un humor irresistible. Es tracta d'un homenatge al Mestre Maioles. Ara fa cent anys, quan era petit, Sadurní Maioles va ser escollit per les Muses de la Música, que li van atorgar el do de la música, i aviat va muntar una gira per les guarderies tocant "Granada" amb la trompeta. Ara, cent anys després, el Patronat Maioles li fa un homenatge al Mestre... Aquest homenatge és una de les cites culturals de l'any. No ens la podem deixar perdre! *Estrena: maig 2008*

CIRC

>circ nic

quin nas!!!

Miquel Ollé ha ideat un nou espectacle després del gran èxit de *Pí fies*, una obra amb la qual aquest excel·lent artista ha recorregut tot Catalunya. *Quin nas!!!*, la nova proposta del clown, és un espectacle ideal per al públic familiar. En Nick, un pallaso de poques paraules, sense saber com, es troba davant d'un públic que sembla que espera alguna cosa. És així com amb quatre trastos i a vegades amb l'ajuda d'algun voluntari es desenvolupa l'espectacle. Sense parlar, s'entaula un perfecte diàleg entre en Nick i el públic. És l'art del silenci i l'essència del pallaso encarnats en la persona de Miquel Ollé. *Estrena: novembre 2008*

CONJUNTA

>carles cuberes

Un país de conte

Amb **Carles Cuberes** i una colla de personatges llegendaris ens traslladem arreu dels territoris de parla catalana, des de Mallorca fins a València i de Catalunya fins a l'Alguer. Ho podem fer gràcies a la màgia dels contes i les rondalles tradicionals que formen part del repertori de l'espectacle i al do del narrador, que és capaç de crear un ambient de fantasia al qual sucumbeix qualsevol persona, petita o gran, que l'escolta. La guitarra, l'ukelele i la percussió acompanyen durant tot l'espectacle la veu de Carles Cuberes.

Estrena: novembre 2008

TEATRE DE CARRER

>la baldufa
drago

Llegendes i faules populars, reis, donzelles i cavallers, i un terrible drac... La nova història de la prestigiosa companyia lleidatana **La Baldufa** presenta tres personatges excèntrics, tres desertors, que arriben a la ciutat amb un estrany i espectacular artefacte mòbil. Conscients de l'absurditat i la barbàrie de la guerra on els volien enviar, han preferit escapar-se i dedicar-se a explicar la llegenda més coneguda del seu país: la de Sant Jordi i el drac. Un espectacle de carrer itinerant on l'humor està assegurat. *Estrena: setembre 2008*

titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles
màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila
titelles

titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia

>lluí s pinyot
i mohamed
soulimane

música

ritmes i sons de la diversitat

En Lluís és català, i de la ceba. En Mohamed és marroquí, i estima el seu país. El primer és animador i el segon, músic. Tots dos col·leccionen instruments de música i, a més, són bons amics. Fa poc, van decidir ajuntar les seves col·leccions i muntar una exposició d'instruments d'Europa, el món àrab i l'Àfrica subsahariana. Però no es tracta d'una exposició convencional. La que la fa molt especial és l'excel·lent treball musical que els dos amics han teixit al seu voltant, amb ritmes i sons de tot el món, cançons i històries, sorpreses i moltes rialles... Un espectacle sobre la diversitat molt

circ

l'estenedor

"Com és que han arribat tan d'hora?" Aquesta és la pregunta amb què comença el nou espectacle de **Solfasirc**, una companyia que investiga des de fa vuit anys en el camp de les arts escèniques i del circ, en una proposta que reuneix damunt de l'escena un artista de circ, un artista d'audiovisual i dos músics. Aquests que arriben tan d'hora són els convidats, i l'amfitrió, que tot just acaba de sortir de la dutxa, es veu obligat a vestir-se de la manera més inversemblant... sobre el fil de l'estenedor! Un espectacle brillant, sorprenent, suggeridor i d'una gran qualitat tècnica. *Estrena: novembre 2008*

>solfasirc

titelles

>norai

lúnia

Fa poc la productora de les Illes Balears Res de res i En Blanc va crear la companyia **Norai** amb la intenció d'oferir teatre de qualitat als més petits. El primer espectacle de Norai està basat en un conte de Marta Barceló i presenta un món màgic, misteriós i poètic, Lúnia, un poble on tot és possible i on viuen uns personatges inusuals. Hi viatja en Joan, un nen que no sap imaginar i que s'ha trobat amb una nena misteriosa. Tres actors ens expliquen tot el que li passa en aquest país peculiar, amb uns titelles molt especials, música original i una escenografia sorprenent. *Estrena: 2008*

titelles

mal de closca

>cia. taaat

Per als infants de 3 a 6 anys, la companyia de titelles Farrés Brothers ha creat la **Cla. Taaat**, que presenta *Mal de closca*, una obra en què es reviu, amb tendresa i humor, les angúnies d'un infant que ha d'anar al metge. La tortuga Joan, la música de les paraules, la cantarella de la veu, la repetició dels mots, el poder expressiu dels objectes, que es transformen en personatges, la interpretació d'Ada Cusidó i Mariona Anglada, la música de Jordi Riera, els titelles de Martí Doy i la direcció de Jordi Palet, tot plegat conforma un espectacle que aconsegueix embadalir tot el públic, els més petits i els més grans. *Estrena: maig 2008*

estrenes

pallasses

>cop de clown

Intrínquilis

Poesia i fantasia, ficció i realitat, màgia i misteri... I dos pallassos. Dos pallassos que ens emboliquen en els seus intrínquilis, en un espectacle sense paraules, de petit format i per a tots els públics. El ritme és trepidant, ple de gags i esquetxos que s'acompanyen amb música en directe. Com ja ens té acostumats en els prop de deu espectacles produïts per la companyia, Cop de Clown barreja feliçment en aquesta nova proposta l'art del clown, la música, el circ i l'humor visual. *Estrena: novembre 2008*

¿i a d?

titelles màgia teatre circ clown
animació contes teatre de carrer
cercavila titelles màgia teatre circ
clown animació contes teatre de
carrer cercavila titelles màgia teatre
circ clown animació contes teatre de
carrer cercavila titelles màgia teatre
circ clown animació contes teatre de
carrer cercavila titelles màgia teatre

*anem
a veure...*

Secció elaborada per
Puça Espectacles
www.lapusa.com

Galiot teatre

- **Espectacle:** *Animalets*
- **Gènere:** titelles
- **Públic:** totes les edats
- **Espai:** interior

Una escenografia aparentment senzilla es presenta a l'escenari. La majoria dels elements estan mig ocults per teles de colors suaus. Un noi molt eixerit i amb una veu molt dolça comença a ubicar-nos en aquest espai invisible i ens demana d'acompanyar-lo en el seu viatge de descobriment de l'indret. És tracta d'un bosc on viuen molts, molts i molts animalets.

Tots són amics i estan capitanejats pel Sr. Natura. Amb l'ajuda de les cançons corejades pel públic, cercaran l'aigua que necessiten per poder mantenir viu el seu bosc.

Animalets, aquesta faula representada amb titelles de sobretaula amb tècnica de tija i actor a la vista, combina la distracció lúdica pròpia d'un espectacle per a tots els públics amb un missatge de consciència social (del qual molts espectacles malauradament són orfes): cal estalviar aigua! Gairebé quinze anys de professió, sis espectacles de titelles de gran i petit format, un espectacle itinerant i la responsabilitat de la direcció de la Mostra de Titelles de Mollet són alguns dels punts destacables que conformen el currículum de la companyia. Però, sens dubte, el que els fa únics és el caliu humà i tendre de la seva manufactura, la seva personalitat escènica i una particular estètica.

animalets

Xumet i Xinxeta

- **Espectacle:** *En Xumet valent i la Xinxeta que escombrava l'escaleta*
- **Gènere:** pallasos
- **Públic:** totes les edats
- **Espai:** interior

en Xumet valent...

A l'escenari, un munt de referències visuals al món dels contes. També un parell de pallasos, carregats de mil cabòries i embolics, en una mena de recont de totes les històries que a tots ens han explicat en alguna ocasió.

Una excel·lent factura musical, d'atrezzo, escenogràfica, coreogràfica, de direcció i, sobretot, un text molt acurat, ens fan viatjar per tot un univers farcit de situacions que ens sonen. Marga Forns i Pere Ortega ens recorden que un parell de bons pallasos poden també explicar-nos moltes coses interessants.

Tots dos són, des del 1997, Xumet i Xinxeta. Aquest és el tercer espectacle de pallasos que ens ofereixen. A poc a poc, i sense gaire escarafalls, s'han anat consolidant dins el panorama dels espectacles per a tots els públics com una parella experta a explicar històries darrera d'aquesta petita, però gran cosa, que és un nas vermell. Ens demostren quanta feina es pot fer amb una cosa tant petita! Bona llenya per un caliu de nassos!

Vatua l'Olla

- **Espectacle:** *Funky l'Olla*
- **Gènere:** teatre musical de carrer
- **Públic:** totes les edats
- **Espai:** exterior

Entra per les orelles, baixa pel tronc, es fica dins les cames i quan arriba als peus ja no pots deixar de ballar. És el funky de *Funky l'Olla*, la música que ve de més amunt. Sis músics i un animador amb grans

perruques i vestits acolorits a l'estil de Tony Manero ens transporten a les discoteques dels setanta des de dalt de les seves xanques. Una fantàstica i curiosa fusió de l'herència més discofunk de la música negra amb la tradició de l'animació infantil i el teatre de carrer del nostre país. Un espectacle per a tots els públics, que farà ballar del més petit al més gran, en una festa que ocupa els carrers per allà on passa.

Amb aquest espectacle els Vatua l'Olla fan una passa endavant en la seva carrera, ampliant el seu perfil de públic i obrint-se les portes a un tipus de programació no exclusivament destinada a l'animació infantil. Aconsegueixen així traspassar els marcs generacionals de la festa, convertint el seu espectacle en una autèntica festa intergeneracional. Sortiu al carrer disposats a deixar-vos portar pel *Funky l'Olla*!

funky l'olla

ens ha interessat...

La Central del Circ

S'inaugura un nou espai de creació al Fòrum de Barcelona

Hi ha "bon rotllo" entre la gent del circ i les institucions. De fet, ja era hora, ja que la gran vitalitat d'aquest sector a Catalunya, amb l'Ateneu Popular 9 Barris com a cap de proa, es mereixia un ferm reconeixement dels nostres representants.

Aquest reconeixement va arribar el passat 12 de març amb la presentació del **Pla Integral del Circ**, consensuat entre el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el sector, que preveia una inversió de 2,4 milions d'euros per al 2008, el 50% més que l'any anterior, l'impuls del centre La Vela de Vilanova i la Geltrú, i un conjunt de propostes perquè la formació, la creació, la difusió, la producció i la projecció internacional del circ es puguin desenvolupar en condicions adequades. Una d'aquestes propostes es referia a la creació a Barcelona d'un espai destinat al circ al Fòrum de Barcelona, la Central del Circ.

Aquest espai ja s'ha fet realitat. En una primera fase, consisteix en una carpa provisional de 880 m² on els pallassos, els malabaristes, els trapezistes i altres artistes del circ podran treballar fins que s'inauguri en una segona fase l'espai definitiu, d'uns 3.000 m², situat al subterrani que va acollir l'exposició *Habitat el món* al Fòrum de les Cultures l'any 2004.

La Central del Circ és de titularitat municipal i està gestionada per l'Associació de Professional del Circ de Catalunya (APCC). Aquest gran complex es planteja com un important centre d'assaig, de creació i de formació per al circ català i pretén també ser un centre d'atracció per a les companyies estrangeres.

La Central del Circ Parc del Fòrum, Esplanada del Fòrum, s/n, 08019 Barcelona - Tel.: 900 102 580 - www.lacentraldelcirc.cat

Presentació del llibre *Espectacles per a nois i noies a Catalunya*

El 18 de novembre passat es va presentar al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya una obra de referència sobre el món de l'espectacle per a infants i joves al nostre país. Es tracta del llibre *Espectacles per a nois i noies de Catalunya. Cinema, dansa, música i teatre*, editat per la **Fundació Torre del Palau**.

Quatre especialistes ben coneguts en l'àmbit de l'espectacle familiar, **Francesc Rosaura, Martí Olaya, Julio Lamaña i Ferran Baile**, són els autors d'aquesta autèntic compendi sobre el món de les arts escèniques adreçades als més joves a Catalunya i que es pot adquirir per 29 €. Tot el que està relacionat amb l'espectacle per a nois i noies a Catalunya hi és. Es tracta d'un inventari exhaustiu de 632 pàgines, amb un índex de més de 5.000 entrades, de les persones, els grups, les pel·lícules, les fires, les mostres, els festivals, els premis, els promotors, les entitats, els programes de televisió i de ràdio, els cinemes, els teatres... que hi ha a Catalunya. Un llibre que un sector tan important des del punt de vista cultural i econòmic com és el de l'espectacle per a tots els públics es mereixia.

La **Fundació Torre del Palau**, impulsora del treball, és una entitat amb seu a Terrassa que es dedica des de fa més de 30 anys a la promoció d'activitats culturals i de lleure, especialment per a nois i noies.

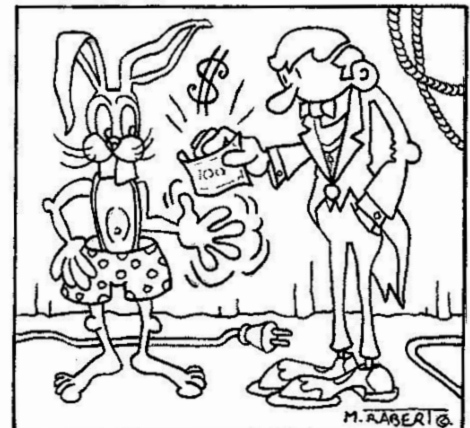
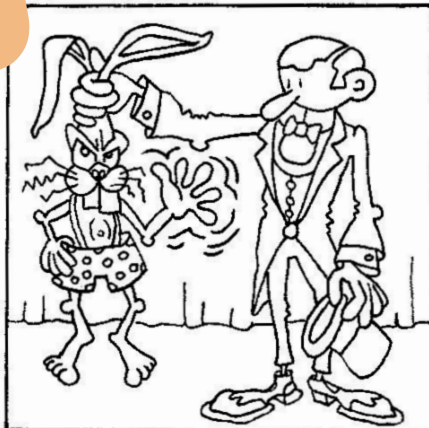
Fundació Torre del Palau

Bústia postal 145 - 08220 Terrassa Tel.: 93 789 90 85 - www.torredelpalau.org

El teatre social s'uneix

Deu associacions catalanes i persones relacionades amb el teatre social han creat el passat 24 de novembre la Plataforma d'Ac-tu-Acció Teatral, una xarxa que vol aglutinar totes les persones i els col·lectius que utilitzen el teatre com a eina de transformació social. Els objectius de la nova entitat són organitzar accions conjuntes, investigar metodologies, difondre informació i impulsar la formació en teatre social. Una de les primeres accions que la nova entitat vol dur a terme és l'organització del primer Festival Jove Internacional de Teatre Social a Barcelona el proper mes de juliol. L'objectiu és fer visible el treball que es fa actualment a Catalunya, una de les comunitats de l'Estat més actives en aquest camp.

Una miqueta d'en miquelet

t'avisem...

Amb els cinc sentits 4es Jornades de Reflexió Teatre per a Nens i Joves Sabadell

Del 13 al 15 de gener

L'associació madrilenya Te Veo, que agrupa companyies teatrals de tot l'Estat dedicades al teatre infantil i juvenil, organitza a Sabadell la 4a trobada de reflexió sobre el sector. Les jornades es fan amb la col·laboració de la Sala Miguel Hernández, l'associació TTP (Teatre per a Tots els Públics) i l'associació Mira. Serà el 13, 14 i 15 de gener, a l'Estruch, un dels equipaments culturals del cap i casal del Vallès Occidental.

Segons els organitzadors, aquestes jornades pretenen "aprofundir sobre els límits de la nostra creativitat i sobre el món dels sentits. Ampliar la mirada. Enriquir el nostre imaginari. Recrear nous escenaris. Excitar la curiositat. Explorar els límits". Tot un programa, al qual participaran uns convidats de luxe, professionals del món del teatre i de l'educació, com Jordi Colominas, director artístic de la Fira de Tàrraga, que farà la conferència inaugural, Montserrat Anton, directora de l'Institut de l'Educació de la UAB, Pau Font, arquitecte i artista responsable de l'innovador projecte Badiafonia, Joan Font, director d'Els Comediants, Enrique Vargas, director del Teatro de los Sentidos, Juan de Lucas, cap de la companyia Ultramarinos de Lucas i Paola Berselli, Stefano Pasquini i Claudio Ponzana, directors artístics de la companyia italiana Teatro delle Arie.

Aquests professionals tenen la missió de crear un espai de debat i reflexió entorn de tot el que implica el fet teatral associat als cinc sentits. Es podran conèixer de primera mà les experiències de creadors que utilitzen d'una manera destacada i innovadora el món de les sensacions i dels sentits.

A banda de les conferències, la trobada també ofereix un espai d'exposició d'experiències i de tallers. La cloenda, el dia 15 de gener, presentarà un recull audiovisual de les fotografies fetes durant les jornades pels alumnes de l'Escola Illa, l'escola municipal d'art de Sabadell.

Te Veo, l'associació organitzadora, va ser creada el 1999 i aglutina 37 companyies de teatre per a infants i joves de tot l'Estat. El passat mes de febrer va rebre del FETEN de Gijón un premi per a la seva trajectòria i la seva tasca de difusió del fet teatral.

Per a més informació:
Te Veo
91 531 41 98 - www.te-veo.org

destaquem...

H⁺mor is Mollerussa

La capital del Pla d'Urgell es va omplir de teatre, titelles, pallaso i circ el passat novembre amb la segona edició del Festival del Teatre d'Humor.

Pepe Viyuela, Tortell Poltrona, Víctor Antonov, l'Eolienne, Tony Clifton Circus i Claret Clown són alguns dels noms que han brillat en la programació del nou festival de les terres lleidatanes que ha tingut lloc durant tres

dies, del 21 al 23 de novembre passat, al Teatre de l'Amistat de Mollerussa. La programació ha reunit setze companyies, quatre de les quals estrangeres, que han fet un total de 27 representacions per al públic familiar i adult.

A banda dels espectacles, el Festival també ha ofert un curs de tres dies d'interpretació teatral impartit per Jorge Picó, director de *Non Solum*, espectacle amb el qual Sergi López ha obtingut un gran èxit de públic i de crítica.

El Festival és una iniciativa de la Cia. de Comediants La Baldufa, que ha comptat amb la col·laboració de l'Ajuntament de Mollerussa i "la Caixa".

Desastrosus Cirkus

L'aniversari d'un dels grups de referència del circ català

1989-2009. Vint anys han passat des del primer espectacle, el primer *bolo* de Desastrosus Cirkus, *Desastre total*. Un desastre que no s'ha confirmat, al contrari, en vint anys de feina incessant amb set espectacles estrenats i prop de 2.000 representacions fetes per tot Catalunya i a l'estranger.

Nascut a l'Ateneu Popular 9 Barris de Barcelona, el grup ha estat un dels impulsors més importants i implicats per convertir aquesta entitat en el centre neuràlgic del circ a Catalunya. Des d'aquesta plataforma el grup ha apostat per un circ proper, formalment senzill, empeltat dels nous corrents europeus en matèria de circ i alhora arrelat a la tradició més viva i potent del teatre de carrer de Catalunya. En tots els seus espectacles hi és present la comicitat, l'humor, la il·lusió del somni, la màgia de la senzillesa, en un plantejament que s'interessa més per l'efectivitat del llenguatge i del gest més senzills que per un desplegament de mitjans materials. Amb els anys, la companyia s'ha mostrat també cada vegada més atreta per la incorporació en els seus espectacles d'altres disciplines artístiques com l'expressió teatral, els titelles, la música i la dansa.

25

vegades gràcies, Teatre Mòbil!

Gràcies per deu magnífics espectacles. Gràcies per haver actuat milers de vegades per tot Catalunya. Gràcies per aquest humor tan natural, intel·ligent i ocurrent, segell de la companyia. Gràcies al Marcel Gros, que va formar part de la companyia als inicis. Gràcies a l'Àtila Puig, amb accent a la segona a, el llarg i prim. Gràcies al Jordi Girabalt, el rosset i baixet, comparat a l'Àtila, és clar. Gràcies al Marc Fonts, ni alt ni baixet, que ja fa anys que és el tercer, però no en discòrdia. Gràcies per les cançons, les facècies, les disfresses, algunes d'inoblidables, els estirabots, les sorpreses, el talent. Gràcies per haver dignificat durant aquests vint-i-cinc anys el teatre per a tots els públics. Doncs, això, gràcies, gràcies, vint-i-cinc vegades gràcies...

des de l'escenari... amb Joan Boada

La crisi...

Aquest espai pretén ser una finestra oberta a la reflexió i, perquè no, a la polèmica sobre temes que indirectament es visualitzen des dels escenaris i que acaben afectant-los.

Partint d'aquesta premissa començaré per apuntar la meua incredulitat sobre la "crisi" que ens afecta. No

vull dir amb això que no em semblen evidents els acomiadaments massius, les regulacions de plantilles i tampoc els tancaments d'empreses que es porten a terme ara mateix arreu. El país està fent passes enrere en l'àmbit econòmic, i això afecta moltíssimes persones, sense cap mena de dubte. La meua incredulitat rau en si realment la crisi ha començat "ara", com ens volen fer creure, o si simplement és un reflex i el resultat del fet que ja feia una colla d'anys que estiràvem més el braç que la màniga i que en realitat, de coses que no funcionaven com tothom creia que funcionaven, ja fa una colla de mesos i algun any que començava a haver-n'hi... El que està clar és que, com en totes les crisis, els principals responsables pràcticament no en patiran els efectes i qui l'acabarà patint i pagant serem els de sempre, la gent de peu pla, la plebs, la carn de canó de les antigues batalles.

Als escenaris temo que la crisi pot començar a notar-se partint de la idea que per a molta part de la societat això de la "cultura" és una cosa superficial i, per tant, negligible. "Nois, eliminem el concert de final de curs que anem justos de caixa..." De ben segur que reflexions com aquesta ja n'hi ha hagut i n'hi haurà els propers mesos, i això farà que segurament els actes programats siguin de més curta durada, amb menys grups, menys integrants o simplement que molts no es faran. Aquesta premissa es podria rebatre amb l'argument que en temps de crisi és quan la gent necessita passar-s'ho més bé, amb la qual cosa d'espectacles i demanda n'hi seguirà havent. Però si realment la cosa minva, hem de mirar la part positiva que pot tenir tot plegat.

Tenint en compte la capacitat d'adaptació i reacció de les persones, a voltes insospitada quan no fa falta, de ben segur que els professionals seran capaços de trencar-se la closca, experimentar i trobar propostes, potser ara més incòmodes, però també innovadores i originals, més econòmiques, més resolutives, més eficaces, fins al punt que amb menys recursos el resultat pugui acabar sent el mateix i molt probablement, a la llarga, fins i tot millor!

I si l'enginyer logístic augmenta, com no ha d'augmentar l'esperit creatiu i artístic? Venim d'una època en què, hi fossin o no, vivíem amb la sensació de tenir vaques grasses. Els mitjans de comunicació esmerçaven molts esforços per dir-nos qui era el més guapo, la més guapa, qui s'havia operat de no sé què, quin seria el sistema tecnopolític millor per a no sé quantos... Fins i tot durant força setmanes vam viure una polèmica decadent i orgiàstica sobre els diferents punts de vista de dos cuiners d'elit, d'aquells que mai cuinarien per a la majoria de nosaltres!

Espero que la consciència actual de crisi, si més no, acabi amb totes aquestes banalitats que han format part del més recent imaginari col·lectiu per donar pas a una etapa de noves temàtiques, tal vegada més bàsiques i austeres, però que puguin acabar plasmant-se en propostes fresques i renovades! Que la veu de la gent que pot arribar a passar-s'ho pitjor en aquestes circumstàncies ens arribi ben punyent... des de l'escenari!

“de ben segur que els professionals seran capaços de trencar-se la closca, experimentar i trobar propostes, potser ara més incòmodes, però també innovadores i originals, més econòmiques, més resolutives, més eficaces...”

Teatre familiar al Nacional Petit

Los Excéntricos, Marceline, Sylvestre i Zaza

Aquesta és la tercera temporada que el Nacional ofereix al públic familiar una programació estable, que inclou cada any excel·lents companyies catalanes dedicades a l'àmbit infantil. Aquesta temporada el Nacional Petit s'obre a la màgia, els clowns, el circ, els titelles i la música. Es tracta de teatre i del bo per a grans i per a menuts en tots els espais del TNC. “Un esclat de creativitat i de fantasia per entretenir i educar tots els públics”, segons els responsables del centre. Des del mes de novembre fins al

mes de maig, s'hi podran veure Los Excéntricos, un trio de clowns dels mil·lors; *El vestit nou de l'emperador*, un musical basat en el cèlebre conte d'Andersen; El Teatre de l'Home Dibuijat, amb *Pedra a pedra*, un espectacle on els objectes inanimats prenen vida com per art de màgia; l'il·lusionista Sergi Buka, que tornarà a presentar *Umbra* després de l'èxit de la temporada passada; i finalment el polifacètic Boni, que presentarà als jardins del Nacional *La troupe, circ a tot ritme*. El Teatre Nacional també ofereix la possibilitat de celebrar l'aniversari dels més petits amb un esmorzar o aperitiu i l'assistència a un dels espectacles programats.

Informació i reserves: 93 306 57 07

el podi

Els Farrés Brothers guanyen els Premis Butaca 2008

Així ho han decidit els espectadors que van votar el passat 24 de novembre en la 14a edició dels Premis Butaca de Cinema i Teatre de Catalunya i que consideren que OVNÍ ha estat la millor obra de l'any 2007 en l'apartat “Altres disciplines”. La companyia Farrés Brothers veu així recompensada la gran qualitat d'un espectacle de titelles que ha estat representat al Teatre Nacional i que han vist més de 2.000 espectadors a tot Catalunya. I també la trajectòria d'un grup que, tot i que és relativament jove —va néixer l'any 2002— ja ha produït tres espectacles que es poden considerar com alguns dels millors espectacles de titelles que s'han fet en aquests últims deu anys.

Premi Aplaudent per a Claret Clown

Devos a vós, l'últim espectacle per a adults del clown Claret, ha merescut el premi Aplaudent atorgat pel FAD Sebastià Guasch d'Arts Parateatrics. L'obra es basa en textos del còmic francès Raymond Devos sota la direcció de Meritxell Roda. El llenguatge, les lletres i les paraules, portades al límit del seu significat, són els protagonistes d'un espectacle sorprenent i original.

no·ves

noè rivas

*je chante dans
la langue de
mes voisins*

• Geneviève Schneider
Productions DCVS/Marc Caillard.
Label Enfance et Musique
France 2008

Després d'haver estudiat guitarra clàssica a París, Geneviève Schneider ha estat professora de música a Infantil i a Primària. D'ençà de l'any 1991 és formadora i música de l'associació Enfance et Musique (www.enfancemusique.asso.fr/). Aquí va començar un programa d'investigació musical i d'acció a llars d'Infants, hospitals, escoles de nois discapacitats, barris..., que es va materialitzar en onze gravacions i llibres d'acompanyament de cançons per a nois i noies amb la guitarra.

Aquest mateix any ha creat el programa La música i els idiomes, i un dels fruits és aquesta gravació que ara us presento: *Je chante dans la langue de mes voisins*, un recull de cançons que ha anat fent escoltant les músiques de la gent nouvinguda a França. Ella, poliglota de naixement, ha viscut experiències a hospitals i a barris on ha anat a cantar que l'han fet adonar-se que certes situacions són multiplicadores de la violència i la deshumanització que ha generalitzat la globalització, i ha pres l'opció d'aprendre d'aquesta gent per donar resposta a aquesta situació mitjançant la música. I aquí neix aquest CD, en el qual trobareu disset cançons i els seus disset tracks instrumentals perquè vosaltres us llenceu a cantar en portuguès, xinès-mandari, anglès, serbocroat, soninke, alemany, àrab, tahitià, romanès, ingala, tàmil, castellà... Ella ens demostra que cantar en la llengua dels altres és fer un pas cap a ells, és reconèixer la riquesa creativa de la diferència que crida a la comunicació. Cantar en la llengua dels altres és obrir les portes a un món que cal construir, en què la cultura crida els homes i dones a la pau i a la solidaritat.

Un disc auster, sincer, directe, molt ben interpretat i que convida a fer el pas i intentar entendre una mica més els altres per entendre'ns una mica més a nosaltres mateixos.

*sabata
pirata*

• Xip Xap
Quadrant Records, Lleida, 2008

Si voleu conèixer el llarg camí d'aquesta companyia de teatre de carrer de les terres de Lleida, podeu llegir l'"Entrevista Espectacular" del núm. 46 d'aquesta revista.

Aquest grup diversifica els seus espectacles i tant fa teatre familiar com per a adults, animació com titelles, escuma com teatre de carrer... Però el que volem comentar aquí és l'aparició del CD *Sabata pirata*, el segon que han editat, en el qual trobem músiques dels seus espectacles *Trinxant sabates* —les sis primeres cançons— i *Els corsaris de l'escuma* —les següents quinze cançons. La gravació comença amb un rock canyero al més pur estil directe, "Rock'n'roll Bum Bum". També trobareu el festiu "Jo vull ser famós", o el ball en cercle a "La roda: el ventilador", el regeton "Drac Rabent", i la música celta "Irlandesa". La gravació continua amb l'himne pirata "Som corsaris, som pirates", els aires tradicionals de "Taroritota", el sorprenent "Surto del port", i per acabar amb el rock cèltic, amb aires de pasdoble i altres barreges, "Mix Final".

Ras i curt, Xip Xap en estat pur, amb tota l'energia que desprenen tots els seus espectacles.

*nadal
amb ritme*

• Diversos
Unió de Músics de Catalunya,
Girona, 2008

L'Ajuntament de Girona acaba de publicar un triple CD amb seixanta cançons relacionades amb les tradicions més significatives de les festes del cicle nadalenc d'arreu dels Països de parla catalana. Els objectius, entre altres són normalitzar i garantir la presència de les nades catalanes i en català en els fils musicals que se senten per Nadal en equipaments, centres comercials...; facilitar una àmplia oferta de bones músiques de Nadal, des de les més tradicionals i conegudes, fins a les propostes més actuals, creades per músics d'arreu de l'àmbit lingüístic català; afavorir l'acolliment de les persones nouvingudes fent que a través d'aquestes cançons tinguin l'oportunitat de conèixer con es viu el Nadal a Catalunya; i contribuir a la preservació d'una part del nostre patrimoni col·lectiu que corre el perill d'anar desapareixent per la influència de la globalització, que va substituint unes cançons per unes altres, com ho fa la figura del Pare Noel amb el Tió.

El projecte va començar fa un parell d'anys. La tria de cançons s'ha fet a partir de la consulta de la gran varietat de CD de nades que actualment hi ha al mercat, tenint cura que n'hi hagi d'arreu de l'àmbit lingüístic català i garantint la qualitat instrumental de tots els temes. Hi trobareu entre altres Santi Arisa, Pau Riba, Al Tall, Música Nostra, Mesclat, Països de Xauxa, De Calaix, Quico, el Celio i el Mut de Ferreries, UC, Gossos, La Locomotora Negra, l'Escolania de Montserrat, Ximo Caffarena, Rah-mon Roma, Gerard Quintana, Paco Muñoz, Josep Thió, Lluís Llach, Carraixet, Companyia Elèctrica Dharma, Toti Soler i Cinta Massip, Marc Parrot, Urbàlia Rurana, Càlic, Dijous Paella + Asstrío, Noè Rivas, Gertrudis + Joan Garriga, Cor Madrigal, Macedònia, Pep Poblet, Adrià Puntí ...

La distribució és gratuïta i es fa des de l'oficina de l'Associació de Músics MUSI-CAT i des de l'Ajuntament de Girona.

Aquesta primavera... Lleida i Igualada

No està de més apuntar ja des d'ara dues cites molt importants per a l'espectacle familiar que tindran lloc aquesta primavera: la 20a Fira de Titelles, el 30 d'abril i l'1, 2 i 3 de maig, a la capital del Segrià, Lleida, i de l'1 al 5 d'abril, la 20a edició, també, de la Mostra d'Igualada.

Xevi, la magia que mou fronteres

Dins de la col·lecció "Singulars i Plurals", la Fundació Valvi, dedicada a promoure i difondre la cultura de les terres gironines, acaba de publicar una biografia molt completa sobre un dels personatges més carismàtic i peculiars nascut a l'Empordà, el mag Xevi.

Il·lusionista de renom internacional i un dels col·leccionistes de màgia més importants del món, la seva passió per l'art de la màgia ha estat sempre inesgotable. Com ho ha estat també la seva energia, que l'ha portat a tots els escenaris del país i més enllà de les nostres fronteres, que l'ha dut a crear un dels museus de màgia més complets del món a Santa Cristina d'Aro i que l'empeny a empescar-se-les totes per difondre la il·lusió màgica a través de mil i una iniciatives.

El llibre ens fa compartir la interessantíssima trajectòria del Xevi amb una profusió de fotografies i de dades que abasten des de la conducció amb ulls tapats que el van fer famós als anys

setanta fins a la creació del Museu Casa Xevi. Un llibre que ret un merescut homenatge en vida a un gran ambaixador de la màgia, de l'Empordà i de Catalunya arreu del món.

viatges espectaculars...

Somriures a Kosovo amb Pep Callau

La companyia Pep Callau i els Pepsicolen ha tornat a sortir d'expedició amb Pallassos sense Fronteres. Aquest passat octubre ha estat a Kosovo, i el febrer anterior al Perú.

L'expedició l'han formada la Cia. Més Tumacat, el clown del Tibidabo Spaghetti i altres artistes, un total de deu persones amb dues furgonetes plenes d'il·lusions, espectacles, i una mica d'embotit pel camí. Van treballar per tota la geografia de Kosovo, a Pristina, la capital, i a les rodalies de Mitrovica, Peja, Prizren, Obilic i altres poblacions. Han estat 15 dies de tournée, 7.000 km, 21 espectacles i 5.000 somriures de nens i nenes albanokosovars, serbis i de les minories gitanes (romas i askalis), bòsnies i turques.

Els mateixos artistes han finançat l'expedició, amb la col·laboració logística de Pallassos sense Fronteres. La companyia Pep Callau i els Pepsicolen ja prepara l'expedició del 2009.

Humor "impactant" a Mèxic

Els actors d'Impacta Teatre van viatjar el passat novembre a Hermosillo, capital de l'estat de Sonora, situat al nord-oest de Mèxic, on han estat convidats a la IV edició del Festival Internacional de Teatro del Humor La Matraka i a una gira per altres ciutats de l'estat com Ciudad Obregón o Puerto Peñasco. Durant la setmana que va durar el festival el grup barceloní va representar l'espectacle *La parella ideal*, una reflexió en to

d'humor sobre el món de la parella. Anna Caubet, cofundadora del grup, explica que l'espectacle, que aquí provoca en els espectadors riures de complicitat, en aquells indrets despertava en el públic, sobretot l'adolescent, una reacció molt diferent: cada vegada que es qüestionava l'existència del "príncep blau" o de la "parella ideal" per la resta de la vida, a la platea s'escoltava un "Oooo-oooooh" de profunda decepció, protagonitzat per totes les noies del públic assistent. "No es d'estranyar, coneixent el tipus de culebrons que a totes hores emeten les televisions locals, algun dels quals ja hem tingut la desgracia de veure també per aquí", ressalta Anna Caubet, molt satisfeta per l'experiència i per l'èxit obtingut.

Miquelet Pallasso a Albània

En una festa benèfica a Tordera a favor d'una escola que la congregació Vedruna té a Albània, Miquel Rabert, Miquelet Pallasso, va veure un vídeo amb les mirades d'uns nens i unes nenes que el van commoure. Va pensar en les seves vides, en el seu futur, en el so dels seus somriures. "Aquelles mirades em van demanar a través de la pantalla que anés cap a ells a fer-los riure", explica en Miquel. I és així com va agafar el seu nas de pallasso, les seves sabates i la seva maleta plena de somriures i al mes d'agost es va plantar a Albània, com un membre més del voluntariat de la congregació Vedruna.

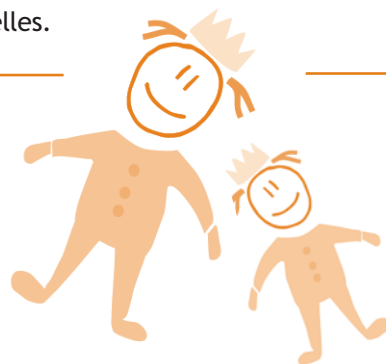
Durant prop d'un mes Miquel Rabert ha compartit la vida i les emocions amb les monges que porten l'escola i amb els habitants del petit poble, Mamurras, on el centre està situat. Ha actuat per centenars d'infants i joves, tant a Mamurras com a altres indrets d'un país que, com comenta en Miquel, sembla haver-se aturat als anys seixanta i que se'n surt molt a poc a poc. "Els nens estaven molt agraïts, reien de seguida i estaven contents que estiguessin amb ells i per ells", explica el pallasso, que ha actuat davant de molts nens i joves del carrer i que gairebé no tenen accés a l'educació.

L'escola de Mamurras està regentada per la monja Pilar Menal, de Barcelona, que n'és la fundadora. L'equip de la congregació està format per cinc persones més, que també s'encarreguen del petit dispensari del poble.

El poder terapèutic de l'art

Com ja anunciàvem en el número anterior, ens endisem en aquest secció en el món de les arts escèniques relacionades amb les teràpies i l'àmbit de la salut. Aquesta vegada es tracta del poder terapèutic dels titelles, que ens presenta Teia Moner, una de les titellaires més importants de Catalunya i l'única a Catalunya que estudia i investiga una faceta molt poc coneguda d'aquests entranyables personatges que són els titelles.

Els titelles som especials

El titella és un instrument de comunicació diferent d'un llibre o de qualsevol altra eina d'aprenentatge. Està connectat personalment amb l'usuari, i aquesta qualitat explica la seva efectivitat en teràpia.

A Escòcia, Mickey Aronoff utilitza des dels anys setanta els titelles per preparar els infants abans d'una operació quirúrgica o una exploració traumàtica. És titellaire i assessora de teràpia dels titellaires americans. A França, els titelles de Madeleine Lions, arteràpeta, ajuden els nens i nenes immigrants a aprendre a escriure en francès, i Jean Paul Pallard utilitza aquests personatges per treballar amb infants sords. Al Japó, l'associació Marioneta i teràpia proposa a joves amb problemes mentals i motor classes en què construeixen titelles i treballen una obra còmica molt coneguda al país, *El casament dels ratolins*. Als Estats Units,

Anthony Palubo, anomenat *Dr. Absurd*, treballa amb titelles adaptats a les discapacitats dels seus pacients. A Rosario, Argentina, un conveni entre una escola teatral i la Facultat de Psicologia de la població permet que des de l'any 1992 el teatre i les marionetes siguin presents en una sala d'internament pediàtric de l'hospital de la ciutat.

Aquests són alguns exemples d'arreu del món que il·lustren les propietats terapèutiques d'aquests petits i grans personatges que anomenem titelles o marionetes. I és que, més enllà de la seva vessant artística, lúdica i cultural, els titelles atresoren una infinitat d'apli-

Les primeres experiències a Catalunya

Teia Moner, titellaire de renom amb més de trenta anys d'experiència en la creació i la representació d'espectacles de marionetes per a tots els públics, va realitzar l'any 2007 un estudi exhaustiu sobre el gran ventall de possibilitats que ofereix la teràpia amb titelles gràcies a una llicència d'estudi atorgada per la Generalitat de Catalunya. El document, el primer de tot l'Estat, inclou un recull d'experiències d'arreu del món i és una porta oberta al cultiu a Catalunya d'una faceta del treball amb titelles força estudiada i implantada a l'estranger, però encara molt poc coneguda a casa nostra.

Per continuar investigant sobre la teoria i la pràctica del valor terapèutic i educatiu dels titelles, en aquest cas a l'escola, Teia Moner ha coordinat durant el curs 2007-2008 un grup de treball format per mestres, psicòlegs i estudiants de logopèdia amb el suport de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona. Actualment el grup treballa en la creació d'un espectacle amb titelles que parla del dol i que es presentarà l'any que ve al Campus Mundet.

Fruit d'aquesta mateixa cooperació amb la Universitat de Barcelona, Teia Moner va convocar el passat 26 de juny la primera jornada sobre titelles, teràpia i educació. L'èxit va ser total, amb més de 80 persones que van participar a conferències, tallers i presentacions d'experiències d'arreu del món. Hi va intervenir, entre d'altres, Madeleine Lions, presidenta de l'associació francesa Marionnettes et thérapie i de la Federació Internacional del Titella per la Salut. La jornada es planteja com una trobada bianual.

Una història recent

Madeleine Rambert, psicoanalista suïssa, va ser la primera persona a utilitzar els titelles com a eina terapèutica per tractar neurosis infantils. Això passava el 1930. Pocs anys després, el 1936, el titellaire i psicòleg A. G. Woltman va col·laborar amb la psiquiatra Lauretta Bender en un hospital de Nova York per ajudar infants que presentaven greus desordres de comportament i de personalitat. Aquestes són les primeres experiències documentades, que van obrir camí i van donar pas a estudis i investigacions com les de Serge Lebovici, que als anys cinquanta reflexionava sobre quina ha de ser la intervenció del terapeuta en la teràpia amb titelles. També a partir dels anys cinquanta, a Anglaterra van començar a aparèixer estudis en revistes especialitzades mentre que a Alemanya, a la dècada següent, professionals com Pfeiffer o Petzold publicaven llibres i estudis sobre tècniques que després s'han desenvolupat en la majoria dels països europeus i a l'altra banda de l'Atlàntic. A França, l'any 1978 es va crear l'associació *Marionnette et thérapie*, fundada per Jacqueline Tochette, que ofereix un punt de trobada entre titellaires i terapeutes i que actualment organitza trobades internacionals per compartir experiències en aquest àmbit.

«Els titelles s'utilitzen fins i tot en situacions de catàstrofe natural»

cacions en l'àmbit de la salut, que són una benedicció per qui se'n pot beneficiar: pacients, alumnes, mestres i terapeutes.

Això passa per diverses raons. El titella és un suport terapèutic interessant que uneix "el deixar-se anar", és a dir la improvisació, amb l'expressió continguda en un marc adequat. Permet jugar amb registres simultanis, amb la comunicació verbal i no verbal, amb paraules i a la vegada amb mímica. És una figura a la qual es dona vida, un objecte exterior que prolonga el cos, que està connectat personalment amb l'usuari. Facilita la comunicació, crea una atmosfera de seguretat i posseeix un fort poder de motivació.

El treball amb titelles s'aplica amb persones

de totes les edats amb trastorns mentals, discapacitats físiques, problemes d'aprenentatge, d'integració... S'utilitza a les escoles d'educació especial, als hospitals, als psiquiàtrics, a les aules d'acollida i fins i tot en situacions de catàstrofe natural, com després del terratrèmol de Kobe al Japó l'any 1995. Abans de començar la teràpia, és fonamental definir l'adequació de les tècniques titellaires amb referència als trastorns que es volen tractar. Cada trastorn o discapacitat té una tècnica que li és més favorable. Algunes persones amb handicaps escullen d'una manera natural i espontània la tècnica que millor els va per la seva discapacitat.

Els sords, per exemple, agafen espontàniament el titella de fil. Aquest disposa del cos sencer, l'expressió és total i no és solament una marioneta que parla. De fet, la boca dels titelles interessa molt poc als sords, que més aviat se senten atrets per la seva expressió. Però moltes vegades són els mestres o els terapeutes qui han d'escollir el tipus de titelles perquè els alumnes o els pacients no estan en condicions de triar.

Per fer les activitats terapèutiques amb eficàcia, és indispensable que el professional conegui els diferents tipus de manipulació de titelles i que estigui informat dels problemes que hi pot haver en l'entorn de l'alumne o del pacient. També cal que es faci una sèrie de preguntes claus que seran importants per a l'èxit de la seva actuació. El terapeuta ha de decidir si utilitza titelles fets o per construir, si és convenient que els pacients o els alumnes triïn el tipus de titella per fabricar, si ha de crear grups homogenis o no, si el mestre o el

«S'ha d'impulsar la formació a Catalunya amb conferències i cursos de professionals de tot el món»

La maleta dels titelles

A partir de la seva experiència com a titellaire i terapeuta, Teia Moner ha creat una maleta pedagògica destinada a les aules d'Educació Especial. Està especialment dissenyada per treballar aspectes de l'aprenentatge d'infants amb trastorns d'autisme, de conducta, TDAH, retard mental i síndrome de Down.

La maleta està formada per sis caixes. Cada una conté un conte o una activitat específica, el material per fer-la, una guia didàctica, una graella i una fitxa d'avaluació. Les activitats es fan amb titelles de guant, de fil, de taula i ombres.

Amb aquesta maleta Teia Moner posa a disposició dels mestres un material valuós per ajudar-los en la seva tasca educativa.

Teia Moner
Tel.: 93 864 58 34
www.telamoner.com

terapeuta ha de participar en la seva construcció, si ha d'intervenir activament en l'escenificació de l'activitat... Cada situació demana fer una acció o una altra, depenent de la circumstància, dels objectius i del bon criteri del professional. En plantejar una intervenció terapèutica amb titelles cal establir un protocol d'actuació obert i subjecte a qualsevol canvi. L'educador o el terapeuta ha d'anar adaptant la sessió en funció del pacient o l'alumne, del seu estat interior i de les circumstàncies que l'envolten en aquell moment.

El món de la teràpia amb titelles és un món apassionant i que ofereix una infinitat de possibilitats. Cal continuar cercant noves formes d'aprenentatges i crear activitats concretes per la seva aplicació. També s'ha d'abordar la part formativa i organitzar conferències i cursos a Catalunya adreçats als professionals de l'ensenyament i de la psicologia, impartits per educadors, psicòlegs i mestres d'arreu del món que es dediquen a investigar sobre aquests personatges tan especials que són els titelles.

Teia Moner és titellaire, mestra i pedagoga terapeuta

Companys de barri

Per sensibilitzar el públic sobre el món de les discapacitats físiques. Perquè els alumnes puguin conèixer la realitat de les persones afectades. Per desfer prejudicis sobre les seves limitacions. Per fomentar una actitud positiva davant la diferència.

Amb aquests objectius s'ha fet l'espectacle *Companys de barri*, impulsat per ECOM, una entitat que vol fer conèixer la realitat i les necessitats dels col·lectius amb discapacitats, conscient que els titelles són una bona eina educativa i de sensibilització. Tres titelles representen

tres nens amb diferents discapacitats, expliquen com és la seva vida i responen a totes les preguntes que el públic els fa. Es tracta d'una veritable immersió en els sentiments i les vivències de les persones que viuen amb discapacitats, gent que viu al barri. Com tothom. www.ecom.com

www.dretsinfants.cat

La Diputació de Barcelona i la Fundació Catalana de l'Esplai han posat en marxa la pàgina web dels drets dels infants el passat 20 de novembre amb motiu del Dia Mundial dels Drets dels Infants. La voluntat del projecte és s'apropar els infants al coneixement dels seus drets però també als compromisos que estan associats a aquests drets. I això ho han volgut fer possible amb una pàgina web lúdica i amena, amb més de deu jocs, un àlbum virtual i nombroses activitats molt atractives. Una bona iniciativa perquè els drets dels infants s'instal·lin amb força a la xarxa.

www.freemuse.org

L'estat actual de la música al món es pot consultar a diari en una pàgina web excepcional, **www.freemuse.org** (Freedom of Musical Expression). Voleu saber quins músics desgraciadament han hagut d'exiliar-se? Quins són els països on està prohibida la música actualment? Quines cançons són les que estan censurades en cada país? Quins músics sofreixen presó a causa dels missatges de les seves cançons o bé de les seves accions? Quins cantants viuen oprimits? Aquestes i més situacions de denúncia les trobareu en aquesta pàgina web, i també materials per ajudar a combatre aquestes injustícies. Imprescindible.

www.escolapau.org

Aviat farà deu anys que es va crear l'Escola de Cultura de Pau (situada a la Universitat de Barcelona de Bellaterra) amb la finalitat de ser una eina per assolir una cultura de pau, per lluitar pels drets humans, per analitzar els conflictes i els processos de pau i per fomentar l'educació per la pau, el desarmament i la prevenció dels conflictes armats. La seva pàgina web és un bon instrument per qui vulgui informació acurada sobre tots aquests temes amb notícies, articles, llista de recursos, cursos, postgraus...

www.amnistiacatalunya.org/edu/cat

A la pàgina web d'Amnistia Internacional, l'ONG de referència en la defensa dels drets humans arreu del món ofereix una secció d'educació que inclou una guia d'educació en Drets Humans per a Secundària i Batxillerat, material de treball per a escoles i instituts, informació actualitzada, propostes didàctiques, projectes, recursos, i espais de participació. Tot per fomentar la defensa dels drets humans ja des de l'àmbit educatiu i formatiu.

el racó musical

maria salicru-maltas

La música i els drets humans

Recentment hem sabut que el grup Rage Against The Machine s'ha rebel·lat contra el govern dels Estats Units demanant que els militars no utilitzessin les seves cançons en l'aplicació de tortures i interrogatoris a presoners presumptament terroristes a Guantánamo, l'Iraq i Afganistan. Però no ha estat l'únic grup involucrat al respecte. L'organització Human Rights Watch ha donat a conèixer una llarga llista on figuren bandes com els grups de heavy o variants AC/DC, Metallica, Pantera, Drowning Pool o Hed Planet Earth; els rapers Eminem o el desaparegut Tupac; l'exgrup de funk Bee Gees; els grups de rock o hard rock Bruce Springsteen, Queen (*We will rock you*), Dope, Saliva o Matchbox 20; la banda de new punk Limp Bizkit; els cantautors Neil Diamond (*America*), Don McLean, David Gray; companyies de pop com Christina Aguilera (*Dirty*) i Britney Spears; les músiques de videojocs o de dibuixos animats com la que Christopher Cerf va escriure per Barri Sèsam, o bé la música del versàtil Prince. La llista completa de la banda sonora de Guantánamo l'ha publicat a la web de Mother Jones la periodista Justine Sharrock. Es tracta de cançons de diversos estils que segurament són escollides pels mateixos militars segons el seu *background* musical. Digne d'un estudi antropològic.

La metodologia és simple: s'utilitza la música d'una manera estrident i continuada, sovint durant hores i dies, amb l'objectiu de torturar psicològicament els presumptes terroristes per fer-los embogir amb la cacofonia que arriba a produir-se, perquè s'ensorrin psicològicament, per desorientar-los, per augmentar l'impacte del seu trauma i per no deixar-los dormir, entre d'altres finalitats. Una de les tàctiques més específiques que s'usen per desmotivar els presumptes terroristes és fer-los sentir cançons de contingut patriòtic nord-americà, com és el cas de les cançons *Born in the USA*, de Bruce Springsteen (malgrat que aquesta cançó

«El raper Eminem ha anunciat que demandarà els responsables de Guantánamo»

porta implícit un missatge contra la guerra del Vietnam), *White America* del raper Eminem, o la cançó *America* del cantautor Neil Diamond. Ara bé, no sabem fins a quin punt els missatges d'aquestes melodies han pogut trastocar els cervells dels presumptes terroristes, que no deuen tenir molts coneixements d'anglès. El més curiós és que algunes d'aquestes cançons que ara s'utilitzen per torturar van ser prohibides després de l'11 de setembre per considerar-se inapropiades en aquells moments de dol en què es trobava el poble dels Estats Units després del fort cop rebut amb els atemptats. Una altra de les tàctiques és el simple fet de sentir música, sobretot per als presos afganesos, que durant el seu empresonament han tornat a sentir una música que estava prohibida durant el règim talibà. D'altra banda, la música també s'utilitza per apaivagar i amagar els crits de les tortures físiques que els militars apliquen als presoners.

No és d'estranyar, doncs, que la resposta del músic no s'hagi fet esperar. Fins i tot el raper Eminem ha anunciat que demandarà els responsables de Guantánamo, i no serà l'únic músic que protestarà contra els militars per haver utilitzat les seves cançons com a "armes" de tortura. D'altra banda, el passat 10 de desembre es va iniciar una campanya que consisteix a fer uns minuts de silenci a l'inici de concerts o festivals. La campanya, a la qual ja s'han adherit grups com Massive Attack, està organitzada per l'associació Reprieve, dirigida per Chloe Davies, representant de centenars de detinguts de Guantánamo. Aquesta campanya ha rebut el nom simbòlic de Zero

Decibels (www.zerodb.org). Per contra, bandes com Metallica estan orgullosos del que ha succeït perquè creuen que amb la seva música estan ajudant a eradicar el terrorisme al món. Aquest també ha estat el cas del grup Drowning Pool, que ha considerat com "un honor" que la seva cançó *Bodies* pugui ajudar a evitar un altre 11 de setembre.

Desgraciadament, aquesta no és la primera vegada que sabem que s'utilitza la música per torturar. Els supervivents de les dictadures argentines i xilenes explicaven que aquesta era una pràctica habitual dels botxins perquè no se sentissin els crits dels seus companys mentre aquests eren torturats. Fins i tot, un dels centres de tortura xilens, una casa anomenada Venda Sexy al barri de Ñuñoa de Santiago, es coneixia amb el sobrenom de *La Discothèque* perquè sempre s'hi escoltava música ambiental. Un altre dels casos més horripilants es va viure als camps de concentració nazis. Händel, Bach o Beethoven, entre d'altres compositors germànics, havien de ser interpretats per les orquestres de presoners per donar la benvinguda als seus companys esgotats quan tornaven de treballar o bé quan els nouvinguts feien cua per entrar a les cambres de gas "perquè es trobessin en un estat agradable en el moment de la seva arribada al camp", que alhora era el seu adéu. Els presoners-músics de l'orquestra sabien perfectament el seu destí, però havien de tocar amb els sentiments que exigien les partitures.

Sens dubte, aquests són tres exemples del macabre ús de la música. Desgraciadament caldria afegir-hi els centenars de tortures amb música que desconexem. Lamentablement, la música també és víctima de la perversió de certes polítiques i s'utilitza per humiliar i no per allò per al qual va néixer en moltes ocasions.

Maria Salicrú-Maltas és musicòloga
maria.salicru@cllicenciats.cat

■ Espectacles per a infants

Clàssics o correctes...

Jordina Biosca

Actualment el mercat d'espectacles infantils i familiars està bastit d'un impressionant ventall de bones idees, recursos i bon professionals. Els equipaments i la disposició del públic són bons gairebé arreu i el consum per part de grans i petits és un fet consumat a casa nostra. Ara bé, una cosa és l'assistència i les qualitats escèniques i interpretatives, i l'altra són els continguts de les obres o espectacles que es representen, en particular dels espectacles de sala o espectacles teatrals.

La utilització dels clàssics narratius és una constant en les obres infantils o familiars del diumenge al matí: *La bella i la bèstia*, *Hansel i Gretel*, *La Ventafocs*... Encara que potser estan una mica massa reinventats i refusionats, tots tenen una molt bona acceptació entre la canalla. Si tot va bé, seguiran sent vistos per nombroses franges d'edat de públic i seguiran emocionant. Com diu la seva mateixa definició, són clàssics, ho són i ho seran, ara i d'aquí a cent anys, això sí, si no se'n modifiquen, com ja es comença a fer, els continguts en nom de polítiques correctives i morals.

Aquestes modificacions responen a la necessitat social de no presentar una princesa blada, o un salvador que sempre és masculí, o una bruixa que sempre és dona. Busquem la paritat de sexes des d'un punt de vista absolutament formal, no de continguts: les bruixes, a l'igual que els ogres, i en els contes clàssics i els moderns amb estructura clàssica s'hauria de poder entendre així, fan referència a un rol, no a un personatge amb sexualitat femenina o masculina; i de la mateixa manera, els herois i heroïnes dels contes, masculins o femenins, no són prínceps o princeses sexualment definits, sinó que ocupen l'espai d'algú que ha d'anar més enllà d'ell mateix i triar, arriscar-se i passar por i aventures per assolir els objectius que el faran ser millor persona. A les novel·les de cavalleries de l'edat mitjana, d'això se'n dirien viatges iniciàtics. Es podria parlar extensament d'aquesta tendència a modificar les històries per ser políticament correcte, per estar bé amb tothom i no semblar que es pren partit per als uns o els altres. Al meu entendre, d'aquesta tendència en deriven dos temes més: primerament, la poca recerca que es fa a nivell de textos escrits, ja

que si es fes no s'entendria que de cada cinc companyies, posem per cas, dues s'hagin dedicat en un moment o l'altre a fer els mateixos contes escenificats; i en segon lloc, que per renunciar als clàssics perquè se'ls considera avorrits, sexistes, violents o que menystenen les figures femenines, ens n'anem cap a vessants d'estructura i de format modern que acostumen a ser excel·lents pel que fa a la forma i la posada en escena, però que, en bastantes ocasions, perden des del punt de vista dels continguts. Què hem de fer, doncs? Si fem clàssics, sentim la necessitat "d'actualitzar" la moral del conte, i si fem moderns, no hi posem continguts...

«Es modifiquen els continguts dels clàssics en nom de polítiques correctives i morals»

Per entendre ràpidament el que podria ser una excel·lent fusió de formats i continguts clàssics amb una estructura moderna, posaria d'exemple el britànic Roal Dahl, autor de *Matilda*, *La meravellosa medecina d'en Jordi*, *Les bruixes* i tants i tants altres contes. Malauradament, a aquest senyor no se li va atorgar mai el premi Andersen... No cal dir que va ser per la seva constància en els continguts políticament incorrectes. Un altre exemple d'aquesta fusió seria el d'un espectacle recentment estrenat, que precisament té molt en compte totes les premisses anteriors, *Històries d'en Tirocini*, produït per Batall Produccions, de Valls. L'obra està formada per quatre músics i una narradora, que comparteixen una mateixa veu, un mateix diàleg. Tots van vestits de negre en un escenari despullat. No calen ni decorats ni recreacions físiques per

«Si fem clàssics, sentim la necessitat d' "actualitzar" la moral del conte. Si fem moderns, no hi posem continguts...»

la moral del conte. Si fem moderns, no hi posem continguts...»

transportar el públic a muntanyes o mars. La part més intensa és la dels continguts. A partir de la tradició oral es busca una interacció constant amb el públic a través d'endevinalles i dites de poblacions de les quatre províncies catalanes, convertint un públic passiu i receptor en un públic participatiu i actiu. Es dona pas aleshores a dues rondalles o contes clàssics catalans, *la Flor del Panical* i *Un rem fora de l'aigua*. Aquestes narracions atrapen els espectadors només amb la veu, amb les imatges que les paraules recreen i els sentiments i les percepcions que retornen. Com la majoria dels contes, presenten un conflicte, que rau en un repte a resoldre, una pèrdua, una prova a superar per assolir quelcom millor, més enllà d'un mateix. Evidentment, si hi ha conflicte hi ha obstacles per resoldre, i és aquí on es troba la substància del conte clàssic, i per extensió, la violència, la lluita, l'agressió i fins i tot la mort. Després ve la poesia, la recompensa a l'esforç, a la humanitat dels personatges, el final feliç. Després de l'esforç i els pesars, tots necessitem sentir que ha servit per a alguna cosa tot el camí recorregut i totes les energies invertides durant el trajecte. Al llarg de l'espectacle, doncs, l'espectador es veu transportat en un mar de percepcions i de sentiments, d'escenes on es riu i on es plora, en un plantejament artístic en què el conte clàssic pren tot el seu sentit, sense concessions al pensament ideològicament correcte o les formes buides de contingut.

Jordina Biosca és narradora i actriu

el sonall

instruments musicals

Aquesta secció de Miqui Gimé nez, músic, cantant i expert en tallers d'instruments musicals, mostra pas a pas la manera de fer instruments de picar, rascar i bufar d'una manera senzilla, amb materials reciclats i econòmics i que són fàcils de trobar.

el material

- ⊗ Un bastonet de fusta de 25 cm de llarg, 2 cm d'ample i 1 cm de gruix
- ⊗ Xapes de cava o refrescos
- ⊗ Clauets de 30 mm de llarg

les eines

- ⊗ Un martell
- ⊗ Retoladors i/o pintura decorar la fusta
- ⊗ Un tap de suro de cava
- ⊗ Un clau de 60 mm de llarg

consells

- ⊗ Penseu a reciclar el material necessari i guardar-lo. Les xapes es poden demanar en un

Secció elaborada per:
Miqui Giménez

1. Amb el clau més gruixut foradem sis xapes posant-les damunt del tap de suro de cava.

2. Aparellem les xapes i les enfilem amb el clau petit. Ho clavem a la fusta.

3. Anem clavant les altres parelles de xapes, espaiant-les perquè no es toquin i deixant prou espai a l'altre extrem per poder agafar còmodament l'instrument.

utilització musical

- ⊗ El sonall permet acompanyar rítmicament tota mena de melodies. S'agafa l'instrument amb una mà, es fa picar damunt de l'altre o damunt d'alguna part del cos. Si separem els dits de la mà que queda lliure i hi freguem l'instrument, obtindrem un altre so d'acompanyament.

jugar sense joguines

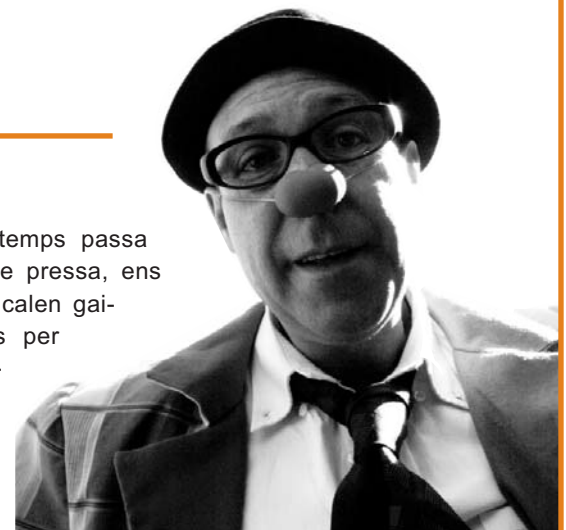
Durant molts anys de treball docent en el camp del teatre i de l'educació en el lleure, **Jordi Serra** ha observat que massa sovint tenim tendència a individualitzar, mecanitzar i instrumentalitzar el joc, deixant de banda la creació, la imaginació i la sociabilitat.

A partir d'aquesta constatació, Jordi Serra ha creat una activitat perquè els participants puguin prendre consciència del sentit profund del joc i l'ha despullat de tots els elements que no li són imprescindibles o que el falsegen. Es tracta del taller **Jugar sense joguines**, d'una durada de dues hores i apte per a totes les edats.

El taller presenta el joc en el seu estat més pur. Jordi Serra hi utilitza jocs simbòlics, dramàtics i de comunicació i invita els participants a experimentar amb el moviment, la plàstica, la improvisació, la creació, la representació teatral, el contacte i la relaxació. Es treballa el joc personal, que afavoreix la imaginació i la concentració, i el joc projectat, amb el qual s'exercita el control emocional i físic i la confiança en si mateix. La ses-

sió, en què el temps passa sempre massa de pressa, ens fa veure que no calen gaires parafernàlies per jugar d'una manera creativa i passar-s'ho molt, però que molt bé.

Jordi Serra és pallasso i professor d'expressió dramàtica especialitzat en infants i joves. El seu nom artístic és **Titu Cleques**, un pallasso amb una visió molt particular del món i de la vida, que transmet en uns espectacles tendres i ocurrents, i també satírics quan convé. Amb altres professionals del lleure ha creat recentment **ALTELL**, Associació Laboratori de Teatre i Expressió per l'Educació i el Lleure, amb la qual vol iniciar projectes educatius perquè "els nens i les nenes es converteixin en adults més humans, més oberts i més sensibles amb la societat i el planeta".

XANASCAT

XARXA NACIONAL D'ALBERGS SOCIALS DE CATALUNYA

ENTITATS

Els albergs de la Xanascat, **ESPAIS** de **TROBADA**

per a les

ENTITATS

Entitats juvenils

Quin projecte teniu?
Nosaltres hi posem l'espai,
les instal·lacions i les activitats.

Associacions de mares i pares d'alumnes

Espais adaptats a les famílies per a
estades de convivència i per gaudir
d'activitats lúdiques i educatives.

Entitats esportives

Uns dies per conuiu entre entrenant i
fent activitats complementàries.
Piscina, poliesportiu, espais oberts.

Entitats culturals

Instal·lacions per assajar en les
millors condicions i amb activitats
de lleure engrescadores.

Entitats socials

Espais al bell mig de la natura on
compartir opinions i experiències
fent activitats que promoguin
l'entesa i el respecte.

Empreses

Sales i auditoris adaptats per a
reunions i espais per fer activitats
d'*outdoor training* per motivar i
cohesionar grups de professionals.

Informació i reserves:

93 483 83 63
www.xanascat.cat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria de Joventut

agència catalana
de la joventut